

2e bestuursrapportage 2023
Oktober 2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Leeswijzer.....	6
Voortgang per programma	7
1 Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen	7
2 Openbare orde en veiligheid	10
3 Beheer openbare ruimte	11
4 Economische zaken	13
5 Onderwijs en vrije tijd	15
6 Inkomensondersteuning.....	18
7 Sociaal domein	20
8 Duurzaamheid en milieu	23
9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	24
Technische aanpassingen.....	25
Investerings	26
Financiële samenvatting.....	36

Inleiding

Voor u ligt de tweede bestuursrapportage over 2023.

Hierin rapporteren wij over de voortgang in de eerste acht maanden van dit jaar en bij de jaarrekening na twaalf maanden van het jaar. We kijken in de bestuursrapportage naar prestaties en budgetten en rapporteren over de afwijkingen ten opzichte van de voorgenomen prestaties en financiële budgetten (als deze afwijkingen groter zijn dan € 25.000).

Bij een aantal financiële afwijkingen wordt aangegeven dat deze structureel van aard zijn. In dat geval wordt beoordeeld hoe deze mutaties mee te nemen in de Begroting 2024-2027.

Ontwikkelingen

De situatie in de wereld heeft blijvende impact op onze nationale en lokale samenleving. Nederland staat voor grote opgaven. De stikstofproblematiek, de roep om meer (betaalbare) woningen en klimaatverandering zijn enkele voorbeelden van complexe vraagstukken. De opvang van Oekraïense ontheemden en vluchtelingen is nog steeds een extra verantwoordelijkheid die wij moeten nemen. Er blijft daarnaast een opgave voor de voortdurende instroom van asielzoekers. Daarbij komt de onzekerheid van de landelijke verkiezingen in november en welke impact de daaropvolgende kabinetsformatie zal hebben op het rijksbeleid.

Al met al laat de toekomst zich moeilijk voorspellen. Wij blijven daarom alert op onze inzet, prestaties en beschikbare middelen. Deze aanpak is temeer van belang omdat vanaf 2026 vooralsnog een andere financiële werkelijkheid lijkt te ontstaan. We zien dat de financiering vanuit het Rijk onzeker is, er is niet altijd volledige compensatie voor taken die bij ons (komen te) liggen. Het college laat zich hierdoor niet afleiden maar wil het huidige beleid continueren; tegelijkertijd gaan we ons wel voorbereiden op een andere werkelijkheid in de komende jaren. De VNG heeft in reactie op de val van het kabinet ook uitgesproken dat een stilstand nu onverantwoord is. De maatschappelijke problemen zijn te urgent om als overheden een jaar of langer stil te staan. Dat geldt ook voor het gesprek over de juiste financiële randvoorwaarden van de decentrale overheden.

Op het moment van samenstellen van deze rapportage hebben wij de septembercirculaire van het gemeentefonds (Algemene Uitkering) nog niet ontvangen. Over deze circulaire informeren wij u separaat. De circulaire kan nog financiële effecten hebben voor het jaar 2023.

In deze bestuursrapportage zien we regelmatig de effecten van loon- en prijsstijgingen. Dit is deels gevolg van nieuwe cao's bij diverse organisaties die worden doorberekend in verschillende tarieven. Ook zien we nog de consequenties van stijgende bouw- en materiaalkosten en effecten van de onzekere energiemarkt.

Bovenstaande ontwikkelingen vragen een forse inzet van de organisatie. Tegelijkertijd merken we, net als bij andere gemeenten en organisaties, nog steeds de krapte op de arbeidsmarkt. De dynamiek op de arbeidsmarkt leidt er ook toe dat veel collega's ervoor kiezen om een loopbaanstap elders of intern te maken. Er ontstaan daardoor ook weer vacatures. Het is dan ook voor de organisatie een behoorlijke uitdaging om alle formatie goed ingevuld te krijgen. Dit leidt ertoe dat veel reguliere werkzaamheden onder druk staan en ook de inhuur oploopt.

Daarnaast zijn er in de organisatie dit jaar grote ontwikkelingen geweest. De organisatiestructuur is aangepast van eenheden naar domeinen en met de vorming van een nieuw concernmanagementteam en een laag teamleiders. We doen dit o.a. om wendbaarder te kunnen organiseren gelet op alle ontwikkelingen die we om ons heen zien.

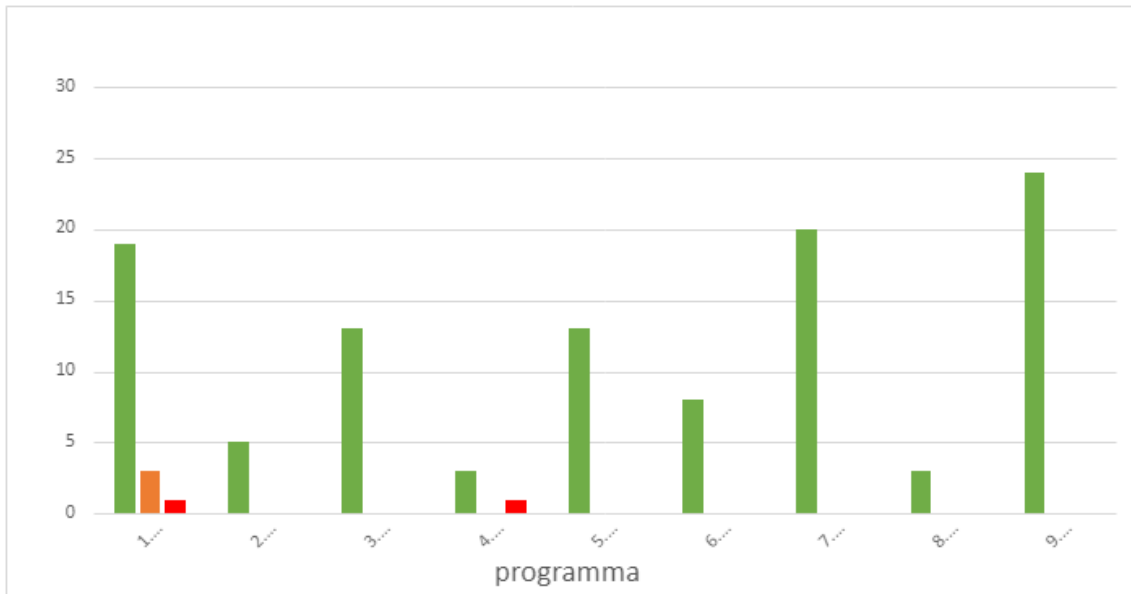
Bestuur en ambtelijke organisatie zijn 'in beweging' om onze ambities waar te maken en tegelijkertijd willen we als gemeente financieel gezond zijn en blijven. Dit vraagt blijvende scherpte en aandacht. We zijn blij dat we op koers liggen bij de uitvoering van de diverse programma's.

Prestaties

In de eerste acht maanden van 2023 liggen we met onze prestaties voor een groot deel op schema. We lichten de afwijkingen en de te nemen maatregelen in deze rapportage toe. Bij de jaarrekening 2023 blikken we terug op alle resultaten.

Hieronder volgt een totaalbeeld van de voortgang van de prestaties per programma. De prestaties van 2023 komen één op één uit de begroting 2023.

Hieruit blijkt dat we qua voortgang van de prestaties op schema liggen. Van de 113 prestaties worden er 108 behaald (groen), 3 met enige vertraging behaald (oranje) en 2 worden niet behaald (rood).

De nog niet volledig gerealiseerde prestaties uit voorgaande jaren zijn ook opgenomen in deze rapportage.

Financiële ontwikkelingen op hoofdlijnen

De bestuursrapportage laat een negatief saldo zien van € 22.000, wat resulteert in een negatief begrotingssaldo 2023 van € 2.146.000 na deze bestuursrapportage.

Het verloop van het begrotingssaldo wordt in onderstaande tabellen in beeld gebracht.

Verloop financieel beeld in 2023

De primaire begroting 2023 kwam uit op een voordelig saldo van € 157.000. U heeft amendementen ingediend, de septembercirculaire 2022 is verwerkt en de afgelopen maanden heeft u ingestemd met een aantal voorstellen, waarvan de financiële effecten ten laste of ten gunste van het begrotingssaldo zijn gebracht waarbij het saldo uitkomt op € 2,1 miljoen nadelig.

Met de mutaties als gevolg van voorstellen onderweg en de mutaties in deze tweede bestuursrapportage is de stand van begroting nu € 2.146.000 nadelig. In de tabellen hieronder geven wij de mutaties per programma weer en het effect daarvan op het begrotingssaldo.

In de tabellen hierna geven wij de mutaties per programma weer en het effect daarvan op het begrotingssaldo.

Financieel beeld 2023 - 2e bestuursrapportage 2023

Tabellen: bedragen in euro's (minbedrag is nadeel)

(bedragen min = nadeel)	Mutatie	Mutatie	Mutatie	
Omschrijving	Lasten	Baten	Reserves	Saldo
Totaal P1 Bestuur	310.000	733.000	0	1.043.000
Totaal P2 Openbare orde en veiligheid	0	0	0	0
Totaal P3 Beheer openbare ruimte	-177.000	0	0	-177.000
Totaal P4 Economische zaken	0	0	0	0
Totaal P5 Onderwijs en vrije tijd	-465.500	240.500	0	-225.000
Totaal P6 Inkomensondersteuning	-993.000	885.000	0	-108.000
Totaal P7 Sociaal Domein	-850.300	295.300	0	-555.000
Totaal P8 Duurzaamheid en milieu	-258.000	258.000	0	0
Totaal P9 Ruimtelijke ontwikkeling en VHV	0	0	0	0
Totaal 2e bestuursrapportage 2023	-2.433.800	2.411.800	0	-22.000

Hieruit blijkt, dat de 2e bestuursrapportage sluit met een negatief saldo als gevolg van diverse mutaties. Loon- en prijsstijgingen hebben gevolgen voor onder meer energie, bijdrage gemeenschappelijke regelingen, subsidies en onderhoudskosten met hogere lasten van afgerond € 1 miljoen tot gevolg. In de begroting 2023-2026 was hiervoor een stelpost van € 600.000 opgenomen. Deze is nu ingezet ter dekking. De nieuwe CAO voor de sector gemeenten is verwerkt waarvoor de stelpost is ingezet met een voordeel tot gevolg. Daarnaast is er een positieve bijstelling als gevolg van de verwerking van de meicirculaire 2023.

De effecten van de septembercirculaire 2023 zijn nog niet bekend en daarom nog niet verwerkt in deze cijfers. We lichten in deze bestuursrapportage per programma de afwijkingen en financiële mutaties toe.

Effecten voor de begroting 2023

Stand begrotingssaldo 2023 (bedragen x € 1.000; -/- = negatief)	
Stand begroting (incl begr wijz tm juni muv 1e berap 2023)	1.267
af: begrotingswijziging 1e bestuursrapportage 2023	-3.391
Stand begroting 2023 VOOR 2e bestuursrapportage	-2.124
Totaal budgetaanpassingen 2e bestuursrapportage 2023	-22
Stand begroting 2023 NA 2e bestuursrapportage 2023	-2.146

Stand Algemene Reserve Vrij Besteedbaar (ARVB).

De stand van de Algemene Reserve Vrij Besteedbaar bedraagt afgerond € 8,3 miljoen (zie voor specificatie bijlage 2- 17e begrotingswijziging). Zoals hiervoor al is aangegeven, is er na deze bestuursrapportage sprake van een negatief begrotingssaldo 2023 van € 2.146.000. Bij ongewijzigde omstandigheden zal dit overschot aan het einde van het jaar worden onttrokken aan de Algemene Reserve Vrij Besteedbaar. Daarmee komt de stand van de reserve uit op € 6,2 mln.

Digitaal

U ontvangt deze bestuursrapportage digitaal in de vorm van een pdf. In het kader van de doorontwikkeling van onze Planning & Control verschijnt deze rapportage ook in een doorklikbare vorm via <https://financien.dalfsen.nl/> en via <https://dalfsen2023.2ebestuursrapportage.nl/>.

Procedure bestuurlijke behandeling

Verzending aan de raad	14 september 2023
Indienen technische vragen bij de griffie	25 september of 1 oktober 2023 (uiterlijk 9:00 uur)
Beantwoording technische vragen (RIS)	28 september of 5 oktober 2023 (uiterlijk 17:00 uur)
Behandeling raadscommissie	2 of 9 oktober 2023
Behandeling gemeenteraad	16 oktober 2023

Leeswijzer

In deze bestuursrapportage rapporteren wij over afwijkingen ten opzichte van onze voorgenomen prestaties, lasten en baten (bestedingen en inkomsten) in de begroting 2023.

Dit doen wij door per programma de voortgang te presenteren op prestaties en budget. Daar waar we afwijken lichten we dit toe onder Voortgang per programma.

Onder Technische aanpassingen vindt u de toelichting op financieel technische mutaties (verschuivingen van budgetten over de programma's heen). Deze hebben geen effect op het begrotingssaldo en zijn budgetneutraal.

Onder Investerings lichten we de voortgang toe over onze niet afgesloten investeringen van voorgaande jaren conform de jaarrekening 2022 en nieuwe investeringen voor 2023.

Een financiële samenvatting van de incidentele - en technische financiële afwijkingen met de effecten voor de begroting 2023 vindt u in het laatste hoofdstuk van deze rapportage.

Leeswijzer rapportage op prestaties

Wij beoordelen de stand van zaken van de prestaties volgens het zogenaamde stoplichtenmodel naar de invalshoeken: voortgang (met vermelding van het globale percentage daarvan) en geld.

Overeenkomstig het raadsbesluit van 18 december 2017 zijn in deze rapportage alleen de prestaties die afwijken zichtbaar en toegelicht (kleur rood). In deze rapportage nemen we niet de prestaties op die volgens plan verlopen (kleur groen) of waarvan we verwachten dat we de prestatie conform einddoel behalen (kleur oranje).

Stoplichten model	Toelichting
	Groen wil zeggen dat er geen afwijkingen te verwachten zijn, dan wel, de prestatie is gereed.
	Oranje wil zeggen dat niet alles volgens plan verloopt, maar het is de verwachting dat de prestatie uiteindelijk wel conform het oorspronkelijke einddoel gehaald wordt.
	Bij rood wordt de prestatie niet of binnen de gestelde termijn) gehaald.

Als er sprake is van een éénmalige activiteit (bijvoorbeeld opleveren beleidsnota)

- en die activiteit is gereed, dan is 100% ingevuld.
- en die activiteit is nog niet gereed, maar wordt wel volgens planning opgeleverd, dan is 50% of 75% gevuld.

Als sprake is van een continu-activiteit (bijvoorbeeld uitvoeren controles)

- dan kan in de tweede bestuursrapportage over de eerste 8 maanden maximaal 75% ingevuld zijn.
- wordt deze continu-activiteit nog niet uitgevoerd en later dit jaar wel, dan ligt een percentage van 0% of 25% voor de hand.
- een continu-activiteit kan per definitie nooit 100% scoren in de 2e bestuursrapportage.

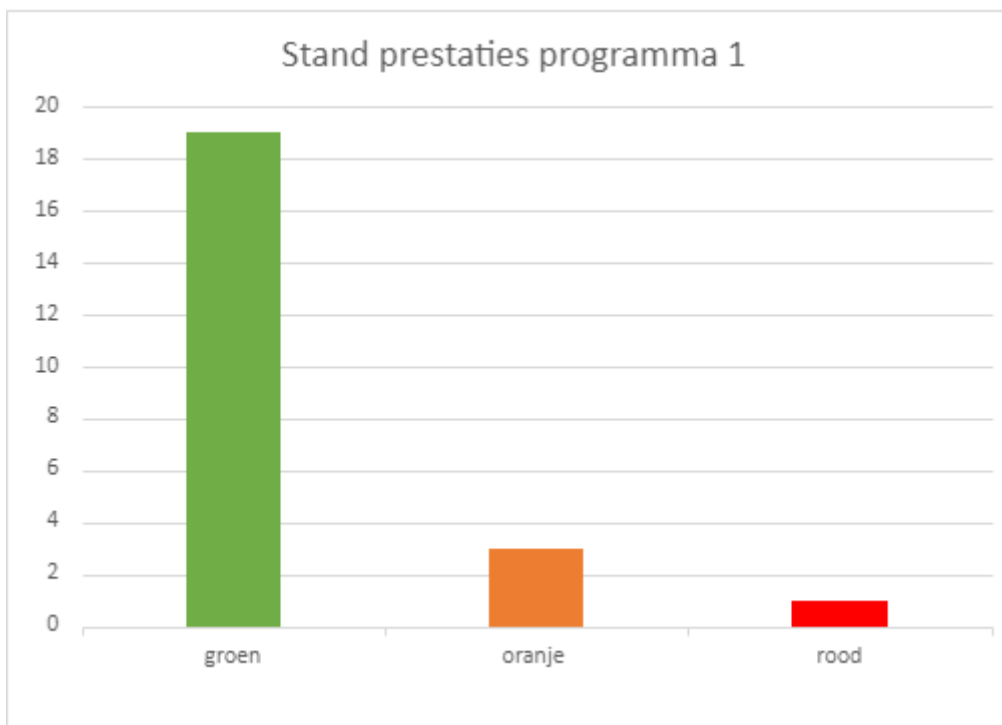
Voortgang per programma

1 Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving van het programma

Het programma omvat alle taken van raad en college op het terrein van het openbaar bestuur en de ondersteuning en dienstverlening hierbij door de gemeentelijke organisatie. Tot dit programma behoren ook de algemene dekkingsmiddelen (inkomsten die de gemeente min of meer vrij kan besteden).

Prestaties

Prestaties 2023		Voortgang	%	Geld
1.4	Bestuur			
1.4.1	Bestuur			
In 2023 experimenteren we met een bestuurscommissie adviesrecht gelet op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de daarin opgenomen termijnen voor vergunningverlening.				
Voortgang eerste bestuursrapportage				
Voortgang tweede bestuursrapportage		✘	25%	✔

1.4	Bestuur
1.4.1	Bestuur
Prestatie	In 2023 experimenteren we met een bestuurscommissie adviesrecht gelet op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de daarin opgenomen termijnen voor vergunningverlening.
Toelichting:	In het traject Goed Goan en in overleg met het presidium is ervoor gekozen om geen bestuurscommissie in te stellen, maar de besluitvorming over buitenplanse afwijkingen van het omgevingsplan langs de reguliere lijn te doen. De raad ontvangt dit najaar een voorstel voor nadere invulling van het adviesrecht onder de Omgevingswet.
Maatregel:	n.v.t.

Incidentele financiële afwijkingen

Beleidsveld 1.1 Algemene baten en lasten

Energiekosten gemeentelijke gebouwen, openbare verlichting, rioolpompen en objecten, nadeel € 400.000

Ook in 2023 is nog sprake van een onrustige energiemarkt en de daarmee blijvende hoge prijzen. Daarnaast zijn de energiebelastingen verhoogd en is het btw-tarief weer naar 21 % gebracht. In 2023 is een verwacht tekort van (afgerond) € 400.000 berekend voor de gemeentelijke gebouwen, openbare verlichting, rioolpompinstallaties en andere objecten die energie verbruiken. De bijstellingen worden in het hoofdstuk technische aanpassingen toegerekend aan de juiste programma's.

Incidenteel

Totale personeelslasten, voordeel € 215.000

In mei 2023 is voor de sector gemeenten een nieuwe CAO afgesloten waarbij de loonkosten voor 2023 met gemiddeld 9,1% stijgen. Hiermee is rekening gehouden in de begroting 2023 door een stelpost op te nemen ter hoogte van € 1.780.000. Van deze stelpost is daadwerkelijk € 1.565.000 ingezet voor aanpassing van het salarisbudget.

Tot op heden heeft Dalfsen nog steeds te maken met relatief veel personele wisselingen en zijn de vrijgevallen formatieplaatsen niet a la minute in te vullen met nieuwe collega's. Hierdoor is in de afgelopen periode weer een beroep gedaan op de flexibiliteit van de collega's om de gaten dicht te lopen die vertrekkende collega's achter gelaten hebben. Echter, de getoonde flexibiliteit kent ook zijn grenzen en leidt helaas tot een grote aanspraak op het beschikbare budget voor externe inhuur wegens ziekte. Wij verwachten dat de overschrijding van het inhuurbudget opgevangen kan worden binnen de salarisbudgetten. Aanpassing van het budget voor externe inhuur is dan ook niet nodig.

Incidenteel

Inzet stelpost inflatie, voordeel € 600.000

Bij het opstellen van de begroting 2023-2026 waren de ontwikkelingen met betrekking tot de inflatie lastig in te schatten. Daarom hebben we een incidentele stelpost voor 2023 opgenomen van € 600.000. In deze bestuursrapportage zien we de gevolgen van inflatie op verschillende programma's terug. Het gaat dan onder meer om hogere prijzen voor grondstoffen, materialen en energie. Ook partijen die we subsidiëren worden hiermee geconfronteerd samen met de CAO ontwikkelingen waar de verschillende partijen mee worden geconfronteerd. Dit werkt ook door in de subsidies die we toekennen. We zien dit terug in de verschillende programma's zoals 1.1 algemene baten en lasten (energie), 3.2 onderhoud wegen en gladheidsbestrijding bij verkeer en vervoer, 5.1 Cultuur (subsidie bibliotheken), kosten wsw en beschut werk bij 7.3 participatie, 7.4 preventie (betreft subsidies) en 7.5 bijdrage aan de GGD bij publieke gezondheid.

Gezien deze effecten zetten we de stelpost van € 600.000 in.

Incidenteel

Inzet stelpost onvoorzien, voordeel € 40.000

in de begroting is een stelpost van € 2 per inwoner voor onvoorzien. In deze bestuursrapportage zijn extra lasten opgenomen als gevolg van het plaatsen van een tijdelijke noodketel bij zwembad De Meule. De extra lasten zijn € 40.000 en worden toegelicht bij beleidsveld 5.5 Sport. We brengen deze kosten ten laste van onvoorzien waardoor er nog € 18.000 resteert op deze stelpost.

Incidenteel

Beleidsveld 1.2 Algemene uitkering

Meicirculaire gemeentefonds, voordeel € 733.000

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2024-2027 bent u geïnformeerd over de uitkomsten van de meicirculaire 2023 voor de jaren 2023 tot en met 2027. Voor de inhoudelijke toelichting verwijzen we naar de notitie behorende bij de meicirculaire.

Voor het jaar 2023 is er sprake van een voordeel van € 787.000 waarvan € 358.000 het effect is van bijstellingen op taakmutaties en hoeveelheidsverschillen en wordt € 54.000 via een specifieke uitkering voor brede regeling combinatiefuncties (BRC) beschikbaar gesteld. Met ingang van 2023 kan € 375.000 structureel als stelpost worden opgenomen. Een nadere toelichting met betrekking tot de brede regeling combinatiefuncties, onderdeel van het Gezond en Actief Leven akkoord (GALA), wordt centraal toegelicht in programma 7

Structureel

Beleidsveld 1.4 Bestuur

Accountantscontrole, nadeel € 28.000

Vanwege meerwerk bij de accountantscontrole van de jaarrekening 2022 vallen de kosten van de controle hoger uit dan begroot. Dit leidt tot een incidenteel nadeel van € 28.000.

Incidenteel

Beleidsveld 1.5 Burgerzaken

iBurgerzaken, nadeel € 17.000

Naar aanleiding van het rapport van de Informatiebeveiligingsdienst (VNG) uit oktober 2022, is het advies om iBurgerzaken beter te beveiligen. Wij geven gehoor aan dit advies om de kans op hacks en het 'op slot zetten' van persoonsgegevens nog verder te voorkomen. Extra kosten komen voort uit de aanbevelingen uit het project (digitale) veiligheid iBurgerzaken voor een extra digi-beveiliging rondom de digitale dienstverlening iBurgerzaken

Incidenteel

Verkiezingen, nadeel € 60.000

De gecombineerde verkiezingen van Provinciale Staten en Waterschappen is duurder uitgevallen dan geraamd. Er is maar gedeeltelijk rekening gehouden met dubbele kosten voor drukwerk, huur verkiezingsborden en inzet van extra stembureauleden (vier i.p.v. drie per stembureau). Daarnaast was een deel van het verkiezingsmateriaal aan vervanging toe en is het aantal stembureaus met één uitgebreid. Op 22 november worden er in verband met de val van het Kabinet weer verkiezingen georganiseerd. Deze stembusgang is niet opgenomen in de begroting. Vanwege de hoge opkomst en de grote stembiljetten bij de gecombineerde verkiezingen in maart, worden er voor deze verkiezing in november extra stemhokjes aangeschaft.

Incidenteel

Beleidsveld 1.7 Overige gebouwen en gronden

Kindercentrum De Driehoek, nadeel € 40.000

Het aantal leerlingen van het Agnieten College groeit waardoor extra ruimte vanaf schooljaar 2023-2024 noodzakelijk is. Deze extra benodigde ruimte is gevonden in gebouw Driehoek, aanvullend op de reeds bij het Agnieten College in gebruik zijnde ruimten. De hiermee gepaard gaande benodigde bouwkundige aanpassingen zijn € 40.000. Samen met het bestuur van het Agnieten College verwachten wij dat het hierdoor op verantwoorde wijze mogelijk moet zijn onderwijs te (blijven) geven.

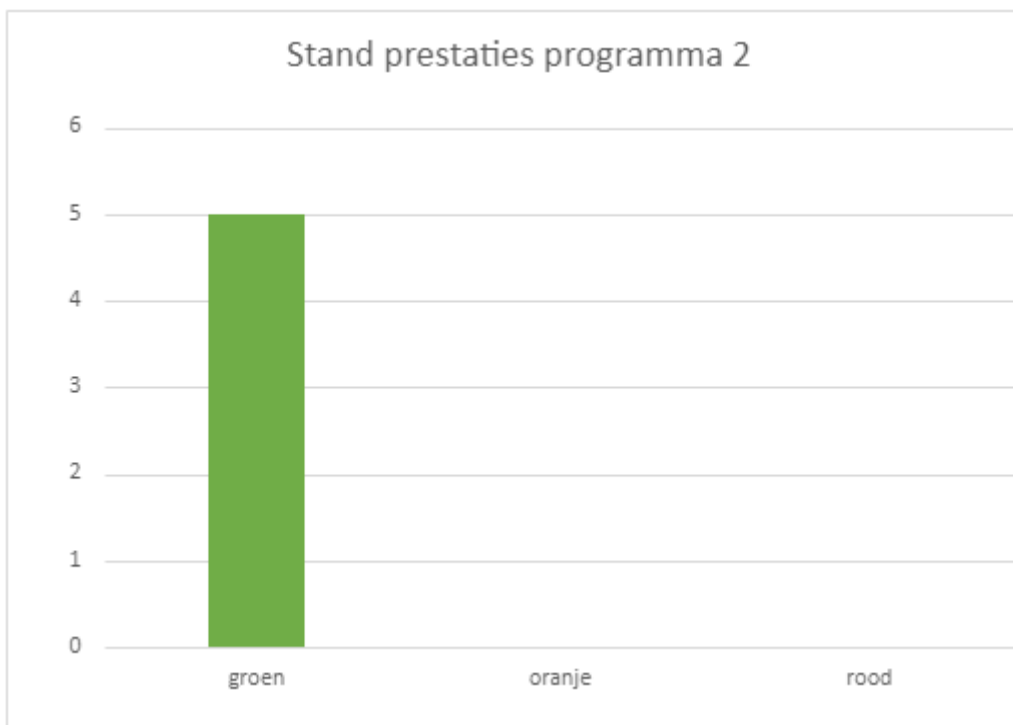
Incidenteel

2 Openbare orde en veiligheid

Omschrijving van het programma

Het programma omvat het integrale veiligheidsbeleid waarin de gemeente een regierol vervult ten opzichte van politie, justitie, ketenpartners en burgers. Samen met deze en andere partners op het gebied van veiligheid wordt aan het integrale veiligheidsbeleid uitvoering gegeven. Dit betreft zowel de sociale veiligheid (bv. jeugdoverlast, huiselijk geweld etc.) als ook de fysieke veiligheid (rampenbestrijding en crisisbeheersing, verkeersveiligheid etc.). Er wordt actief ingespeeld op nieuwe trends en ontwikkelingen in het veiligheidsdomein.

Prestaties

Incidentele financiële afwijkingen

Geen bijstellingen

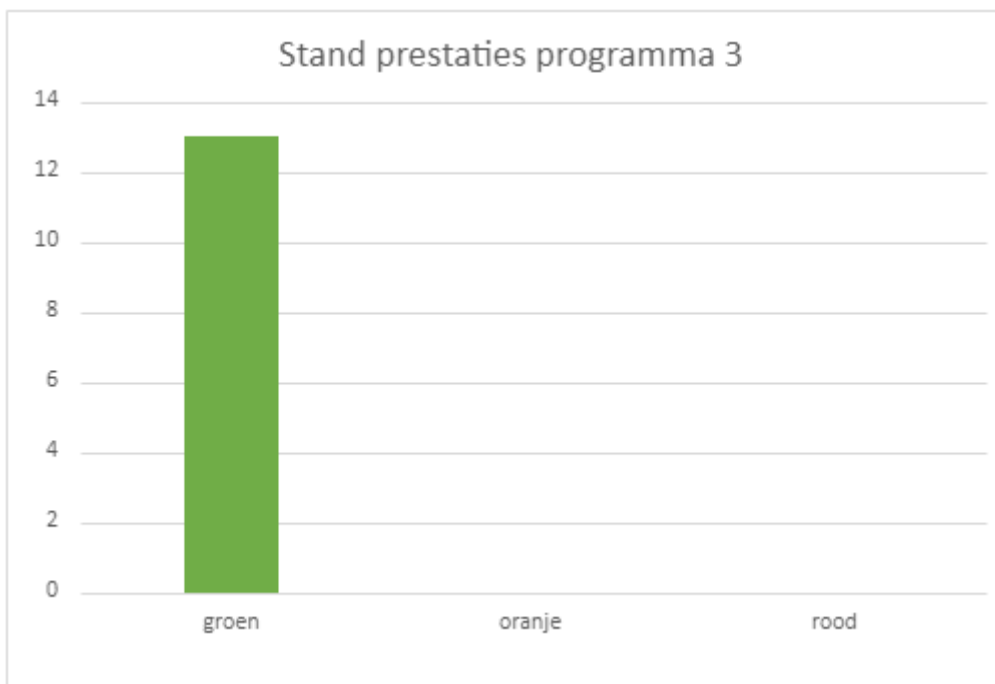
3 Beheer openbare ruimte

Omschrijving van het programma

Het programma omvat de zorg voor het beheer en de aanleg van alle voorzieningen in de openbare ruimte, zoals openbaar groen, speelplaatsen, volkstuinen, wegen, civiele kunstwerken en openbare verlichting en het gemeentelijk verkeers- en vervoersbeleid (verkeersveiligheid).

Het doel is, dat de openbare ruimte bruikbaar, beheersbaar vitaal (duurzaam en gezond), groen en veilig is voor nu en in de toekomst.

Prestaties

Incidentele financiële afwijkingen

Beleidsveld 3.1 Openbaar Groen

Materieel openbare ruimte, nadeel € 55.000

Door langere levertijden van nieuw materieel, is het nodig om het materieel langer in te zetten. Het gevolg is dat er meer en grotere reparaties aan het bestaande materieel worden uitgevoerd.

Tevens zijn door hogere grondstofprijzen en verhoging van de arbeidskosten reparaties aan voertuigen en machines duurder geworden.

Structureel

Beleidsveld 3.2 Verkeer en vervoer

Onderhoud wegen, nadeel € 92.000

Elk jaar worden prijzen voor het uit te voeren onderhoud geïndexeerd. Er wordt geïndexeerd overeenkomstig het door het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgestelde 'prijsindexcijfer grondwater- en wegenbouw'. De indexering welke wij in 2023 hebben toegepast is 1,7%. We zien echter dat

de prognose onzekerder wordt doordat schaarste aan bouwmaterialen, stijgende bouwkosten en het tekort aan personeel (zowel in de voorbereidingsfase als in de uitvoeringsfase) een grote rol spelen. De snel oplopende inflatie en de stijgende bouwkosten door krapte op de markt leiden tot stapeling van meerkosten aan de investeringskant. Deze realiteit maakt dat het Centraal Bureau voor de Statistiek nu 13,7 % als index hanteert. De geprogrammeerde opgaven lopen op schema. Dit betekent dat we met het uitvoeren van de huidige geprogrammeerde opgaven, we een nadeel genereren van € 92.000.

Structureel

Gladheidbestrijding, nadeel € 30.000

De kosten voor gladheidbestrijding zijn gestegen. De stijging wordt veroorzaakt door toenemende kosten voor onderhoud van het materieel en inkoop van zout. Daarnaast wordt de stijging veroorzaakt door de benodigde digitalisering om de gladheidbestrijding efficiënt en adequaat te kunnen blijven uitvoeren. Denk hierbij aan het gebruik van weersinformatie om onnodige uitrukken te kunnen voorkomen.

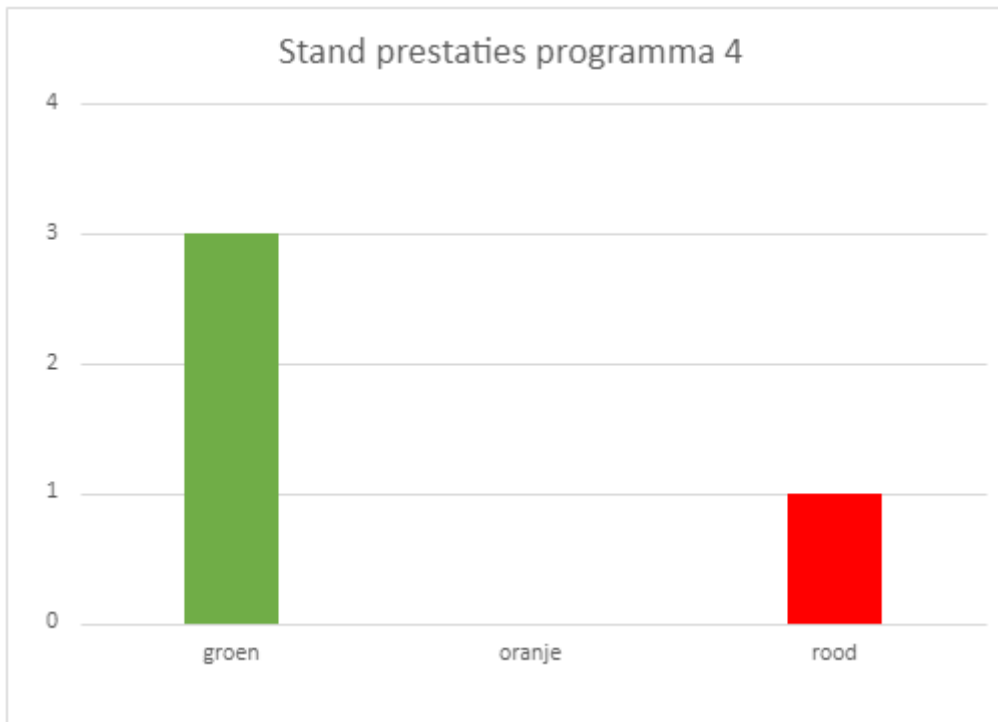
Structureel

4 Economische zaken

Omschrijving van het programma

De ambitie van het economische beleid in Dalfsen is het behouden van een vitale economie die inwoners van de gemeente voldoende werkgelegenheid biedt, in aansluiting op hetgeen de regio doet en biedt. Programma 4 omvat alle activiteiten die bijdragen aan bovenstaand doel en heeft betrekking op bedrijfsterreinen, bedrijfsvestigingen en ambulante handel.

Prestaties

Prestaties 2023		Voortgang	%	Geld
4.1	Economie			
4.1.1	Economie			
Opstellen nieuwe detailhandelsstructuurvisie				
Voortgang eerste bestuursrapportage				
Voortgang tweede bestuursrapportage		✘	50%	✔

4.1	Economie
4.1.1	Economie
Prestatie	Opstellen nieuwe detailhandelsstructuurvisie
Toelichting:	Het proces van consultatie en via interactie de mening en wensen bij ondernemers in de drie grote kernen op te halen is voor de kern Dalfsen niet positief verlopen. Hierbij is een inhoudelijk gesprek over de detailhandelstructuurvisie in de kern Dalfsen nu niet mogelijk. We moeten onze energie nu vooral moeten richten om weer in verbinding te komen met (enkele) ondernemers uit de kern Dalfsen. De bijeenkomst voor de kernen Nieuwleusen en Lemelerveld zijn wel goed verlopen.
Maatregel:	Voor de korte termijn zal er een bestuurlijk gesprek worden aangegaan met individuele ondernemers.

Incidentele financiële afwijkingen

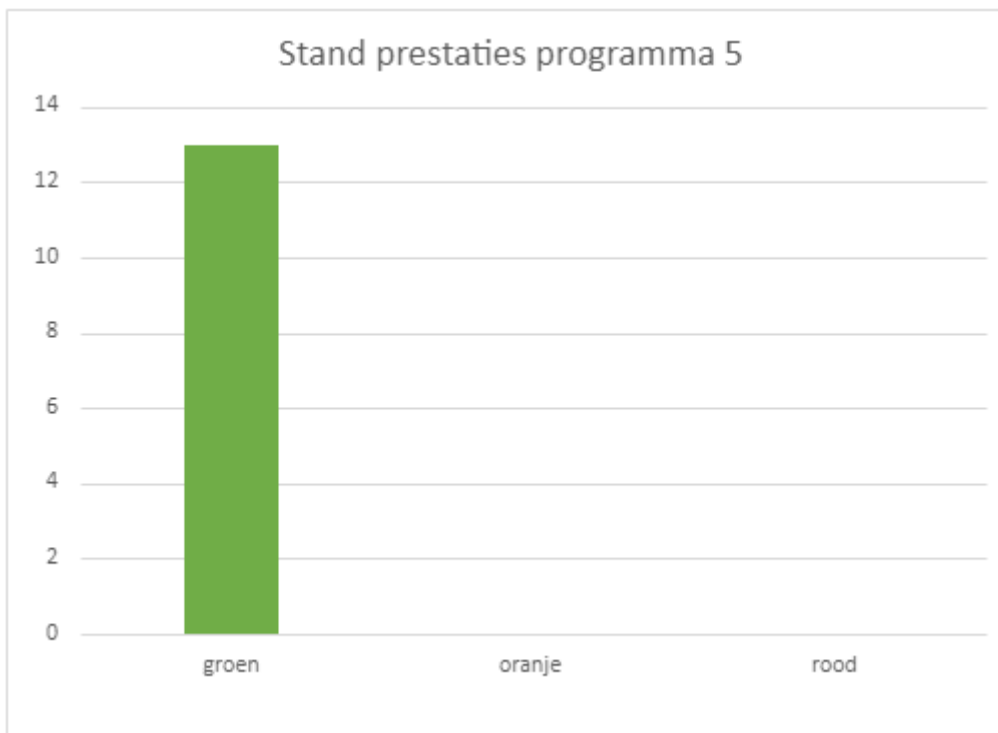
Geen bijstellingen

5 Onderwijs en vrije tijd

Omschrijving van het programma

Het programma omvat het lokaal onderwijsbeleid waarbinnen aandacht wordt besteed aan de zorg voor onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, leerplicht, Voor en Vroegschoolse Educatie (VVE) en volwasseneneducatie. Ook leefbaarheid en vrije tijd vallen binnen dit programma. Er wordt ingezet op goede voorzieningen in de gemeente wat de leefbaarheid bevordert. Het gaat hierbij niet alleen om fysieke voorzieningen, maar ook de kracht van de samenleving is een belangrijk uitgangspunt. Sport en sportbeleving, cultuur en ook recreatie en toerisme zijn belangrijke pijlers op het gebied van onderwijs en vrije tijd.

Prestaties

Incidentele financiële afwijkingen

Beleidsveld 5.1 Cultuur

Subsidie bibliotheken, nadeel € 35.000

Bij de begroting van 2023-2026 is rekening gehouden met het toepassen van loonindexatie en prijsindexatie. De in 2022 bekende indexatiepercentages komen niet overeen met de daadwerkelijke percentages. De kosten vallen hoger uit. Daarnaast heeft de bibliotheek gedurende 2023 vooruitlopend op verwachte projecten geïnvesteerd in extra personeel. Verwacht wordt dat de bibliotheek deze kosten vanaf 2024 kan dekken door extra projectgelden bij derden. Als gemeente willen we gezien de huidige arbeidsmarkt de bibliotheek ondersteunen in hun proactieve houding met een extra impuls voor 2023. We dekken daarom eenmalig de volledige kosten van de CAO-stijging inclusief de 1,5 fte extra personeel.

Incidenteel

Beleidsveld 5.2 Kulturhusen

Kulturhusen, nadeel € 28.000

Conform toelichting in de jaarrekening 2021 kunnen de eigenaarslasten ozb van kulturhus de Spil niet worden doorbelast en komen daarmee voor rekening van de gemeente. Dit resulteert in een incidenteel nadeel van € 28.000 in 2023.

Incidenteel

Harmonisatie kulturhusen

Wij werken aan de harmonisatie van het beleid rondom de kulturhusen. Eventuele financiële bijstellingen zijn op dit moment niet bekend en zullen in een afzonderlijk raadsvoorstel aan de orde komen.

Beleidsveld 5.3 Onderwijs

Basisonderwijs exclusief huisvesting, nadeel € 14.000

Overeenkomstig wettelijke verplichting vergoeden we kulturhusen/binnensportaccommodaties de uren bewegingsonderwijs (gymonderwijs) van basisscholen. Uitgangspunt hierbij is dat deze scholen kunnen voldoen aan de hiervoor geldende wettelijke bepalingen. Naast iets toenemende uren bewegingsonderwijs is onvoldoende rekening gehouden met de van toepassing zijnde indexering van de uurtarieven.

Structureel

Huisvesting basisonderwijs, nadeel € 6.000

Overeenkomstig wettelijke verplichting vergoeden we schoolbesturen de opgelegde OZB-facturen. Deze blijken hoger te zijn dan begroot.

Structureel

Huisvesting Oekraïne onderwijs Vilsteren, nadeel € 8.000

De voormalige school in Vilsteren blijft tot en met eind 2023 nodig voor onderwijs aan Oekraïense kinderen. Dit is langer dan verwacht.

Incidenteel

Overige uitgaven onderwijs, nadeel € 80.000

Bewegingsonderwijs

Bij de raadscommissie van 5 juni 2023 en de bespreking van de Perspectiefnota 2024 - 2027 heeft uw raad steun uitgesproken voor de pilot jongerenwerk in de school. In de Perspectiefnota is financiering van het project vanaf 2024 reeds opgenomen. Voor de pilot ontbreken op dit moment middelen om het project ook in de tweede helft van 2023 voort te zetten. Door de pilot tot en met ultimo 2023 te verlengen, zorgen we ervoor dat de opgebouwde ervaring en contacten van de afgelopen periode behouden blijven. (B&W-besluit 25 juli 2023)

Incidenteel

Taal voor ontheemden uit Oekraïne, nadeel € 38.000

In de meicirculaire van 2023 zijn eenmalig middelen toegevoegd voor het aanbieden van taalscholing aan Oekraïense ontheemden. Met dit geld wordt vanaf september/oktober 2023 een nieuwe taalklas opgestart. Deze middelen zijn onderdeel van de algemene uitkering en zijn verwerkt in programma 1 (budgettair neutraal voor begroting als geheel)

Incidenteel

Voorschoolse Educatie (VE) ontheemde peuters, budgetneutraal

Betreft eenmalige specifieke rijksuitkering van € 63.000 om in samenwerking met de kinderopvang VE aan te bieden aan ontheemde peuters. Inzet middelen vindt plaats via extra bekostiging van de betreffende peuters die deelnemen aan het reguliere VE-aanbod bij kinderopvangorganisaties.

Incidenteel

Beleidsveld 5.4 Recreatie en toerisme

Nadere verkenning van de ontwikkeling Haven, nadeel € 30.000

In de PPN 2024-2027 is € 300.000 opgenomen voor 'ontwikkeling haven' op basis van eerdere kosten aanleg haven, een eerdere oriëntatie op uitbreiding (dd. 2017), kostenstijgingen sindsdien en ervaringen met havenuitbreiding elders. Bij een uitbreiding van de haven zal dit bedrag nog beduidend hoger worden.

Voor een (uit te besteden) 'nadere verkenning van de ontwikkeling Haven' wordt nu € 30.000 opgevoerd. Die verkenning zal dan ook een nader onderbouwde begroting van de investering voor de haven moeten opleveren.

Incidenteel

Beleidsveld 5.5 Sport

Zwembad De Meule, nadeel € 40.000

De zwemwaterketel van zwembad De Meule is net voor de opening van de zwembaden kapot gegaan en kon niet meer worden gerepareerd. Als tijdelijke oplossing is een noodketel geplaatst. Voor het nieuwe zwemseizoen 2024 wordt het zwembad voorzien van warmtepompen. De kosten voor het inzetten van de noodketel zijn € 40.000.

Incidenteel

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

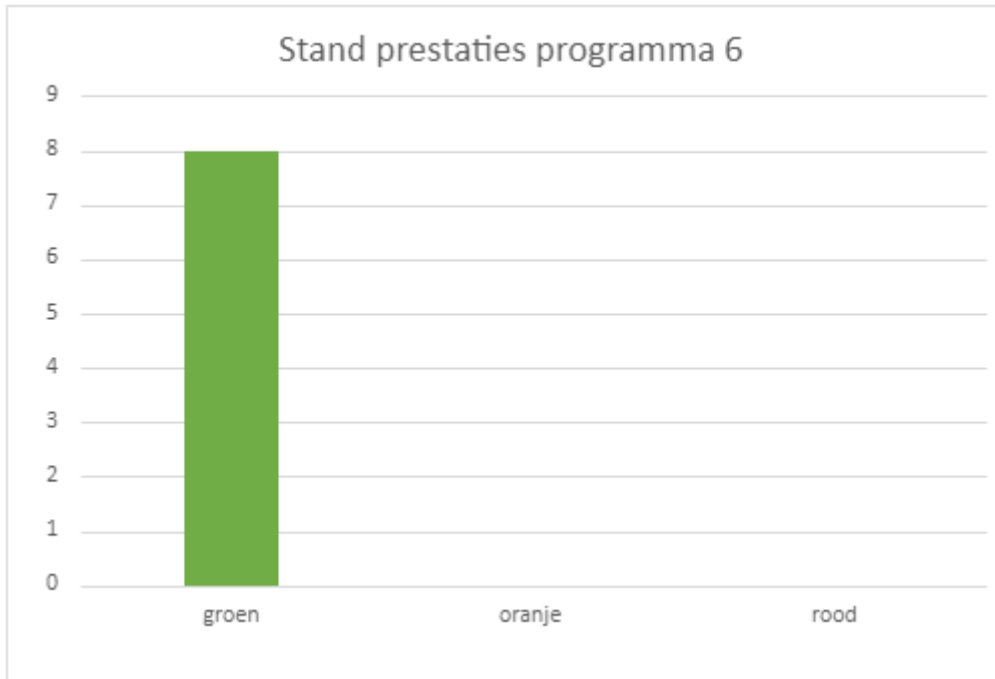
Landelijk is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) afgesloten. Als gevolg van het GALA zijn diverse afzonderlijke geldstromen van het Rijk samengevoegd in één Specifieke Uitkering (SPUK). Enkele hiervan bevinden zich in programma 5. In programma 7 gaan we nader op het GALA in.

6 Inkomensondersteuning

Omschrijving van het programma

Het programma omvat bijstandsverlening, minimabeleid, schuldhulpverlening en vreemdelingen/inburgering nieuwkomers. Allen gericht op inkomensondersteuning.

Prestaties

Incidentele financiële afwijkingen

Beleidsveld 6.1 Inkomen

Taskforce energiearmoede, budgetneutraal

Met het vaststellen van de jaarrekening 2022 is besloten het restant budget energie noodfonds toe te voegen aan het budget voor de taskforce energiearmoede. Dit betreft een bedrag van € 37.000. Over de stand van zaken rondom de taskforce en de uitnutting van het totale budget wordt u separaat geïnformeerd.

Incidenteel

PW Inkomen, nadeel € 130.000

Bij de begroting 2023-2026 is rekening gehouden met een voordeel van € 232.000, op basis van de realisatie 2022. Door lagere opbrengsten door verhaal en verwachte toename van het aantal bijstandsgerechtigden komt dit voordeel lager uit. De impact van de te realiseren taakstelling statushouders (80) is hierin nog niet meegenomen omdat deze op dit moment nog niet duidelijk is. Via de jaarrekening informeren wij u over de ontwikkelingen op dit thema.

Incidenteel

Bijzondere bijstand, nadeel € 92.000

Het nadeel ontstaat door een stijging aan uitgaven minimaregelingen, in het bijzonder voor de bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten en de kosten voor woninginrichting voor nieuwe statushouders.

Incidenteel

Energietoeslag, budgetneutraal

Naar verwachting zijn gemeenten ook dit jaar aan zet om de regeling energietoeslag uit te voeren. De besluitvorming vindt na het zomerreces in de Tweede Kamer plaats. Op basis van de informatie die op dit moment bekend is worden de uitgaven geraamd op € 820.000, bovenop het voorschot wat al werd verstrekt. De rijksbijdrage wordt naar verwachting in het najaar via de algemene uitkering uitgekeerd. De uitvoering van de energieregeling is naar verwachting budgetneutraal. Over het verloop van de uitvoering van de regeling rapporteren wij u in de jaarrekening.

Incidenteel

Kindregeling, voordeel € 15.000

Er is een lichte daling van het aantal aanvragen en toekenningen kindregelingen. Armoede en het voorkomen van armoede onder kinderen is een thema dat meegenomen wordt in het kader van het beleid op bestaanszekerheid, dat later in 2023 wordt voorbereid en daarna ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Incidenteel

Tegemoetkoming arbeidsongeschikten, voordeel € 17.000

We zien een dalende trend op deze uitgaven en verwachten daarom dit jaar een voordeel van € 17.000.

Structureel

Applicatiebeheer, voordeel € 82.000

In de begroting van 2023 was geen rekening gehouden met continuering van het contract met de gemeente Staphorst en Zwartewaterland op het gebied van applicatiebeheer voor de Suite voor Sociaal Domein. Omdat dit contract verlengd is, kunnen wij een deel van de gemaakte kosten ook voor 2023 doorbelasten, wat een financieel voordeel oplevert van € 126.000.

Eén van de applicatiebeheerders wordt gedeeltelijk ingezet voor de ontwikkeling van dashboarding in het sociaal domein. Voor de vervanging van zijn reguliere werkzaamheden wordt een tijdelijke collega ingezet. Dit levert een nadeel op van € 44.000. Deze kosten worden gedekt uit bovengenoemd voordeel op applicatiebeheer. Dit samen levert een voordeel op van € 82.000.

Incidenteel

Beleidsveld 6.2 Integratie vergunninghouders

Statushouders, budgetneutraal

Voor de uitvoering van de wet inburgering ontvangen wij jaarlijks een bedrag per gehuisveste statushouder als voorschot. Dit is bestemd voor de kosten van o.a. het taalonderwijs (leerroutes) en de maatschappelijke begeleiding. Door de hogere taakstelling hebben wij voor 2023 een hoger voorschot ontvangen die € 65.000 hoger is dan begroot.

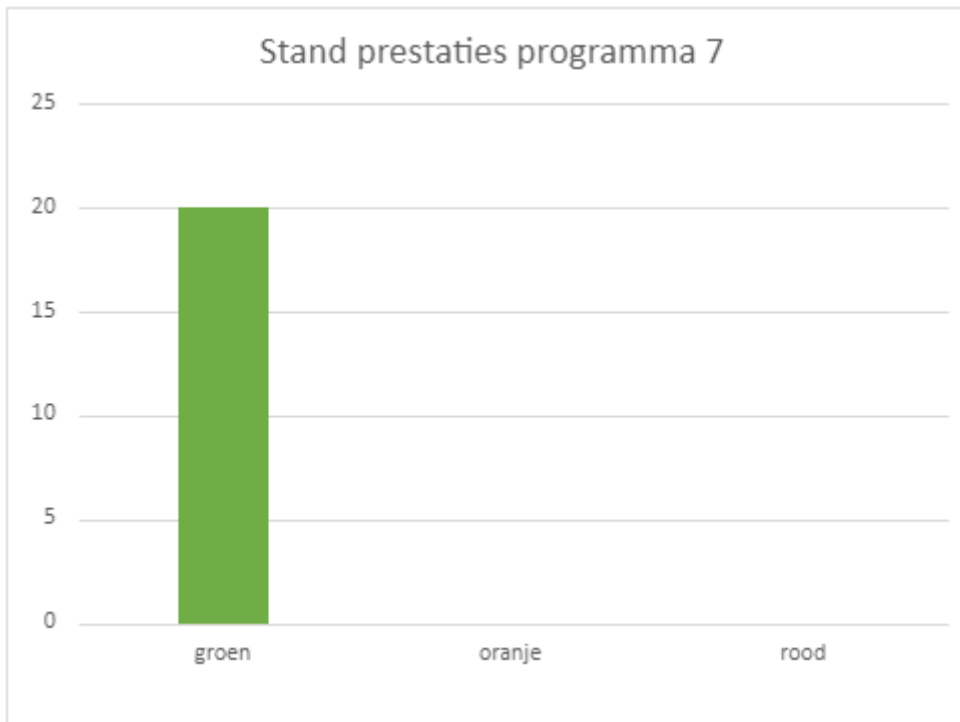
Incidenteel

7 Sociaal domein

Omschrijving van het programma

Het programma omvat het sociaal domein. Wat wetgeving betreft wordt met name gedoeld op de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet. Ook het jeugd- en jongerenwerk en het welzijnswerk zijn onderdeel van dit programma.

Prestaties

Incidentele financiële afwijkingen

Beleidsveld 7.3 Participatie

Begeleide Participatie SW, nadeel € 53.000

De begeleidingskosten voor de SW-ers nemen toe, waardoor dit nadeel ontstaat.
Structureel

WSW en beschut werk, nadeel € 258.000

Sociale Werkvoorziening SW, nadeel 215.000

De kosten voor de uitvoering van de Sociale Werkvoorziening lopen op door stijging van het Wettelijk Minimum Loon (WML) en loonstijgingen vanuit CAO wijzigingen. Dit resulteert in een nadeel van € 280.000. Daarnaast is er sprake van een incidenteel voordeel omdat de eindafrekening van Tiem over 2022 lager uitkwam dan verwacht. Voordeel € 65.000
Per saldo resulteert dit in een nadeel van € 215.000.

Incidenteel

SDW detachering WWB, nadeel € 43.000

De stijging wordt veroorzaakt door een toename van het aantal mensen met een Nieuw-Beschut indicatie. Hieraan ligt een taakstelling van het Rijk aan ten grondslag. De gemeente Dalfsen voldoet aan deze aantallen. Door een Nieuw-Beschut indicatie kunnen inwoners met een grotere

begeleidingsbehoefte dankzij extra ondersteuning als jobcoaching en loonkostensubsidie toch aan het werk. Daarmee past deze ontwikkeling in het huidige beleid waarin we het maximaal haalbare en uitstroom naar werk nastreven voor wie dat binnen de mogelijkheden ligt.

Incidenteel

Algemene Uitkering

In de meicirculaire 2023 zijn structureel middelen toegevoegd ter compensatie van de loon- en prijsstijging WSW en beschut werk, voor 2023 is dit een bedrag van € 226.000. Deze middelen zijn onderdeel van de algemene uitkering en zijn verwerkt in programma 1. Het is op dit moment nog onbekend of ook het restant van de loonstijging wordt gecompenseerd door het Rijk.

Beleidsveld 7.4 Preventie

Subsidie SAAM welzijn en de Kern, nadeel € 47.000

Vanaf 1 juli 2023 is er een nieuwe Cao sociaal werk van kracht. Onderdeel van deze Cao is een salarisverhoging van in totaal 15%.

Structureel

Beleidsveld 7.5 Publieke gezondheid

GGD, nadeel € 83.000

Als gevolg van de nieuwe Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties was het voor de GGD noodzakelijk om in 2023 over te gaan verhoging van de bijdragen van deelnemende gemeenten. Via een raadsmemo bent u hierover reeds geïnformeerd.

Structureel

Gezond en Actief Leven Akkoord, voordeel € 54.000

Landelijk zijn met partijen het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) afgesloten. Met het Gezond en Actief leven Akkoord (GALA) bouwen we aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Als gevolg van het GALA zijn diverse afzonderlijke geldstromen van het rijk samengevoegd in één Specifieke Uitkering (SPUK). Voor 2023 ontvangen wij een totaalbedrag van € 472.510. In onderstaand schema is weergegeven hoe deze financiën zijn verdeeld over de in het GALA beschreven thema's en welke beleidsterreinen er aan verbonden zijn.

Regeling	Bedrag	I/S	Beleidsveld
Lokaal sportakkoord	20.516	S	5.5 Sport
Brede regeling combinatiefuncties	141.248	S	5.5 Sport
Terugdringen gezondheidsachterstanden	31.563	S	7.4 Preventie
Kansrijke start	23.672	S	7.5 Publieke gezondheid
Mentale gezondheid	11.047	I	7.5 Publieke gezondheid
Aanpak overgewicht en obesitas	27.618	I	7.5 Publieke gezondheid
Valpreventie	81.276	S	7.5 Publieke gezondheid
Leefomgeving	15.781	I	5.5 Sport
Opgroeien in een kansrijke omgeving en vroegsignalering alcoholproblematiek	3.945	I	7.5 Publieke gezondheid
Versterken sociale basis	57.604	I	7.4 Preventie
Mantelzorg (respitzorg)	15.781	S	7.4 Preventie
Eén tegen eenzaamheid	15.781	I	7.4 Preventie
Welzijn op recept	8.680	I	7.4 Preventie
Versterking kennis en adviesfunctie GGD	3.945	I	7.5 Publieke gezondheid
Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	14.045	I	7.5 Publieke gezondheid
Totaal	472.510		

De middelen voor de Brede regeling combinatiefuncties waren onderdeel van de algemene uitkering. Deze zijn nu onderdeel van de SPUK geworden. Dit is toegelicht in de notitie van de meicirculaire

2023 en betreft een bedrag van € 54.000. Op het beleidsveld 5.5 (Sport) resulteert dit in een voordeel. In totaal ontvangen wij vanaf 2023 € 141.000 bestemd voor de brede regeling combinatiefuncties. Voortbordurend op basis van gemeentelijk beleid, zoals het preventiebeleid en huidige uitvoering vindt met de betrokken samenwerkingspartners nadere uitwerking en invulling vereiste cofinanciering plaats. Insteek is budgettaire neutraliteit, waarbij bekeken wordt of dit mogelijk is. In het najaar van 2023 wordt uw raad geïnformeerd over het GALA en het lokale plan van aanpak.
Incidenteel/structureel

Beleidsveld 7.6 WMO

Pilot beschermd thuis, voordeel € 40.000

Het tekort aan passende woonruimte maakt dat uitstroom uit Beschermd Wonen stukt, waardoor minder kosten worden gemaakt. De verwachting is dit jaar nog 4 mensen in Beschermd Thuis te kunnen opnemen waardoor een bedrag van € 40.000 niet wordt ingezet.

Incidenteel

Maatwerkvoorzieningen, nadeel € 154.000

De kosten voor inzet van maatwerkvoorzieningen Wmo zijn sterk afhankelijk van het aantal aanvragen van inwoners dat in aanmerking komt voor een voorziening. Daarnaast speelt de zorgzwaarte van deze aanvragen een rol. Het ene jaar zijn er meer aanvragen van inwoners met ernstige progressieve neurologische aandoeningen, waarbij gespecialiseerde hulpmiddelen ingezet moeten worden dan het andere jaar. Het kan daarom jaarlijks wisselend zijn welke voorzieningen meer of minder uitgaven kennen.

Voor de onderstaande drie voorzieningen verwachten we afwijkingen ten opzichte van de raming voor 2023.

Incidenteel

Vervoersvoorzieningen, voordeel € 30.000

Op basis van het aantal aanvragen en uitgaven van de eerste twee maanden was in de eerste bestuursrapportage een nadeel verwacht van € 55.000 over 2023. Nu we een aantal maanden verder zijn, blijkt het aantal aanvragen iets mee te vallen en het verwachte nadeel over 2023 lager uit te vallen.

Incidenteel

Rolstoel, nadeel € 97.000

In verband met meerdere aanvragen waarbij sprake is van ernstige progressieve neurologische aandoeningen hebben we meerdere gespecialiseerde rolstoelen ingezet. Daarnaast zijn en worden er dit jaar verschillende rolstoelen in verband met ouderdom en slijtage vervangen.

Incidenteel

Woonvoorzieningen, nadeel € 86.000

Bij de eerste bestuursrapportage was op basis van het aantal aanvragen en de hiermee samenhangende uitgaven een voordeel van € 41.000 verwacht. Echter door een toename van het aantal aanvragen, waarbij veelal sprake is van zwaardere casuïstiek, zijn in verschillende situaties dure woningaanpassingen noodzakelijk.

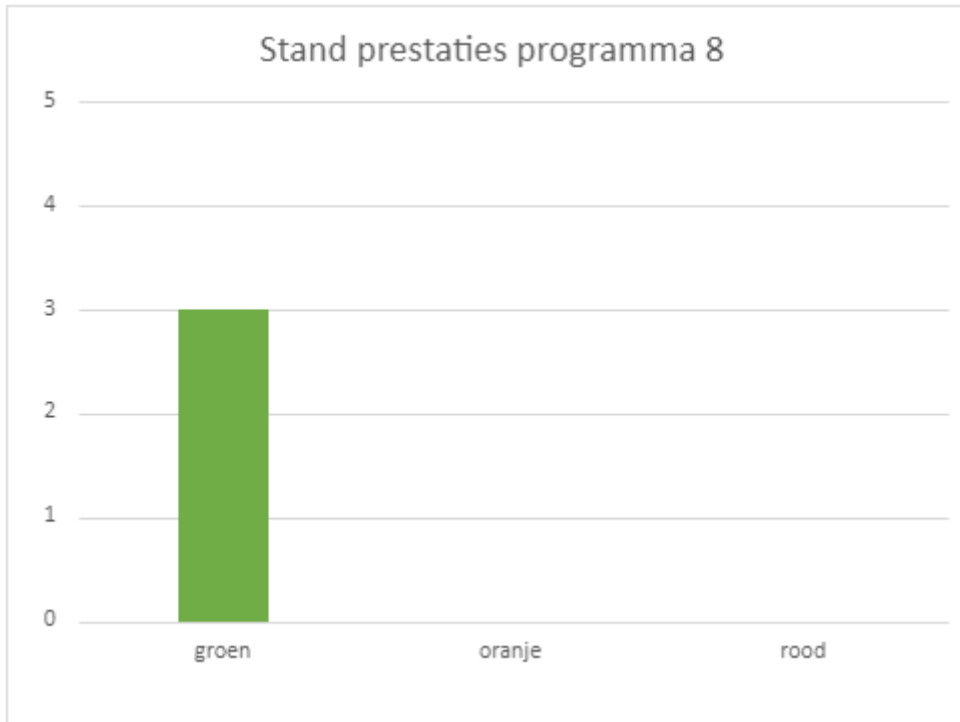
Incidenteel

8 Duurzaamheid en milieu

Omschrijving van het programma

Het programma omvat de gemeentelijke activiteiten op het gebied van duurzaamheid, milieu, afvalverwijdering en -verwerking, water, riolering en waterzuivering en de begraafplaatsen.

Prestaties

Incidentele financiële afwijkingen

Beleidsveld 8.1 Afval en 8.5 Riolering

Hogere onttrekking door CAO-verhoging

Door de CAO-verhoging van 9,1 % in 2023 dient een hogere onttrekking plaats te vinden uit de voorziening egalisatie afval en riolering van respectievelijk € 12.000 en € 25.000 om de stijging van deze lasten te kunnen dekken.

Incidenteel

Beleidsveld 8.3 Klimaat en Duurzaamheid

Nationaal Isolatie Programma, budgetneutraal

Dit betreft een aanvraag specifieke rijksuitkering (SPUK) voor het verduurzamen van woningen. De SpUk-gelden kunnen worden ingezet om slechte geïsoleerde woningen (label D, E, F en G) te helpen isolerende maatregelen te treffen. De omvang van het budget is gebaseerd op het bereiken van 472 woningen met een budget/subsidie van € 1.460 per woning (uitgangspunten Rijk). De regeling loopt van 2023 tot en met 2026. In de Perspectiefnota 2024-2027 zijn de middelen voor 2024 opgenomen.

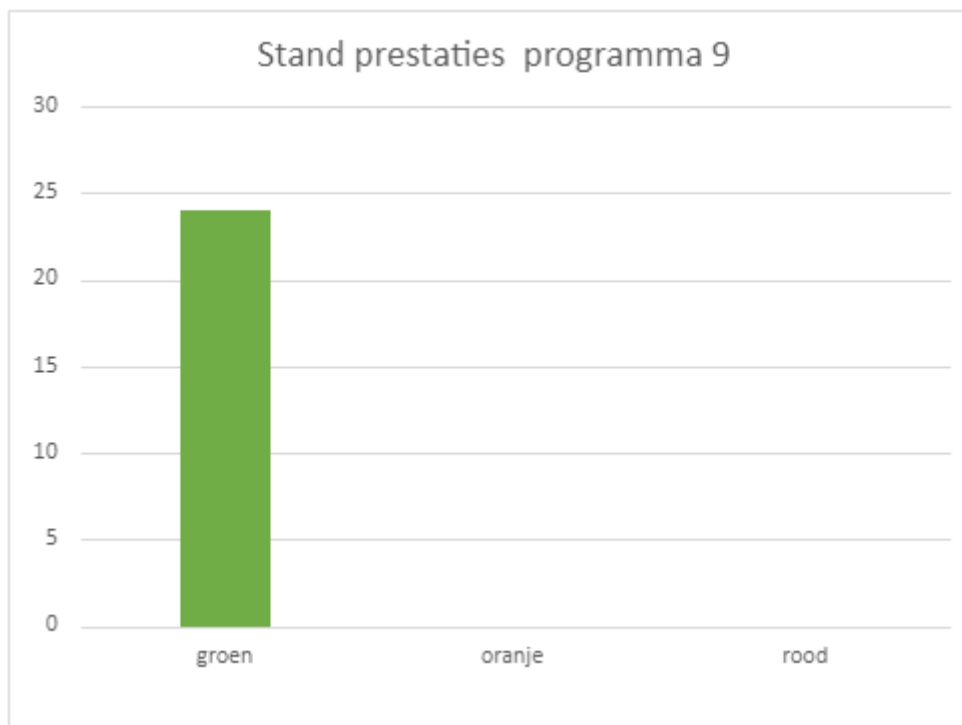
Incidenteel

9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Omschrijving van het programma

De gemeente moet beschikken over een actueel ruimtelijk- en omgevingsbeleid. Hiermee wordt ingespeeld op wettelijke kaders en maatschappelijke ontwikkelingen. Ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en leefbaarheid zijn belangrijke uitgangspunten. Wij betrekken en stimuleren maatschappelijke partners bij het vormgeven en uitvoeren van ons beleid.

Prestaties

Incidentele financiële afwijkingen

Geen bijstellingen

Technische aanpassingen

Herschikking salarisgerelateerde budgetten

In de commissie Planning & Control van januari 2019 is de Notitie herschikking salaris gerelateerde budgetten in de begroting behandeld.

Mutaties in de salarissen, die over de programma's heen gaan, worden door het college, gedurende het jaar, doorgevoerd zolang deze budgetneutraal zijn. Wel moet de raad formeel de begrotingswijziging hiervoor vaststellen. Door de mutaties nu op te nemen in de tweede bestuursrapportage, worden ze formeel door u vastgesteld.

In de volgende tabel zijn de mutaties van de administratieve begrotingswijziging 201, 202 en 203 in beeld gebracht. Per saldo zijn deze mutaties budgetneutraal.

(minbedrag = nadeel)

Beleidsvelden	lasten	baten	saldo
1.1 Algemene baten en lasten	1.732.071	0	1.732.071
1.4 Bestuur	-22.000	0	-22.000
1.5 Burgerzaken	-91.500	0	-91.500
1.6 Overhead	-607.200	0	-607.200
1.7 Overige gebouwen en gronden	-19.200	0	-19.200
2.1 Openbare Orde en Veiligheid	-46.000	0	-46.000
3.1 Openbaar groen	-77.500	0	-77.500
3.2 Verkeer en vervoer	-172.816	0	-172.816
4.1 Economie	-16.200	0	-16.200
5.1 Cultuur	-66.700	0	-66.700
5.3 Onderwijs	-31.700	0	-31.700
5.5 Sport	-33.700	0	-33.700
6.1 Inkomen	-92.639	0	-92.639
7.1 Jeugdzorg	-39.300	0	-39.300
7.2 Lokale toegang	-106.466	0	-106.466
7.3 Participatie	-57.200	0	-57.200
7.4 Preventie	-12.500	0	-12.500
7.6 Wmo	-12.100	0	-12.100
8.2 Begraafplaatsen	-15.800	0	-15.800
8.3 Klimaat en duurzaamheid	-58.650	0	-58.650
8.4 Milieu	-15.400	0	-15.400
9.3 Ruimtelijke ordening	-61.000	0	-61.000
9.4 Wonen en bouwen	-76.500	0	-76.500
TOTAAL	0	0	0

Investeringen

Voortgang Investeringen

		Begroot tm 2022	Realisatie tm 2022	Restant tm 2022	Begroot 2023	Lasten 2023	Baten 2023	Uren 2023	Restant tm 2023
1	Strategische aankopen		0		2.000	0	0	0	2.000
2	Witte Villa magazijn	70	24	46	80	36	0	0	90
3	Vervanging audiovisuele apparatuur 2023	0	0	0	25	0	0	0	25
4	Vervanging meubilair	125	0	125	125	0	0	0	250
5	Kantoor/werkplek concept	250	29	221	0	6	0	0	215
6	Investering in de kazerne en werf L'veld	55	3	52	0	1	0	0	51
7	Investering in de kazerne en werf Nieuwl	300	22	278	0	17	0	0	262
8	Regiodeal project Klimaatwinkelstraat	961	344	617	1.689	246	0	0	2.060
9	Centrum arrangement Dalfsen	100	0	100	0	28	0	0	72
10	Licht en donkerte aanschaf masten	19	19	0	0	0	0	0	0
11	Licht en donkerte armaturen	222	199	23	0	0	0	0	23
12	Meldsysteem gladheidsbestrijding	35	23	12	0	0	0	0	12
13	Aansluiting N348 L'veld	0	8	-8	0	0	0	0	-9
14	Fietsroute Zwolle - Dalfsen	395	408	-13	0	0	0	0	-13
15	Kanaalpark fase 1	620	601	19	0	1	0	0	19
16	GVVP 2022	160	42	118	0	49	0	0	69
17	Opzetstrooiers	0	0	0	100	0	0	0	100
18	Sneeuwploegen	0	0	0	44	0	0	0	44
19	Vrachtauto Scania BZ-VS-17	0	0	0	293	0	0	0	293
20	GVVP 2023	0	0	0	160	9	0	0	151
21	Sneeuwploegen B1, B2 en B7	0	0	0	53	0	0	0	53
22	Aanhangerstrooier B6	0	0	0	40	0	0	0	40
23	Uitvoeringsprogramma fiets 2021	200	99	101	0	0	0	0	101
24	Uitvoeringsprogramma fiets 2022	200	-14	214	0	12	0	0	201
25	Uitvoeringsprogramma fiets 2023	0	0	0	300	2	0	0	298
26	Vervanging sportvelden 2023 Nieuwleusen	0	16	-16	1.299	370	0	0	913
27	Verduurzaming zwembad Gerner	0	0	0	310	4	0	0	306
28	Verduurzaming zwembad de Meule	0	0	0	260	4	0	0	256
29	Vervanging sportvelden 2023 Lemelerveld	0	0	0	686	21	0	0	665
30	Ford Transit 5-VZK-85 vervanging	0	0	0	61	0	0	0	61
31	Ford Transit 5-VZK-86 vervanging	0	0	0	61	0	0	0	61
32	Ford Transit buddelcam 5-VZK-87	0	0	0	61	0	0	0	61
33	Vrachtauto Scania BZ-FL-42 vervanging	0	0	0	292	0	0	0	292
34	Ford bus met kraan VK-888-R	0	0	0	73	0	0	0	73
35	Bus elektrisch Goupil 98-NNJ-9	0	0	0	42	0	0	0	42
36	Klepelmaaier B1 hagenklepel	0	0	0	39	0	0	0	39
37	Mitsubishi Fuso met kraan VB-361-H	0	0	0	73	0	0	0	73

		Begroot tm 2022	Realisatie tm 2022	Restant tm 2022	Begroot 2023	Lasten 2023	Baten 2023	Uren 2023	Restant tm 2023
38	Traktor John Deere 6120	0	0	0	143	0	0	0	143
39	Zuigwagen B1	0	0	0	85	76	0	0	9
40	Renault Master 30-VKX-7	0	0	0	45	0	0	0	45
41	Voorbereidingskrediet uitbr begraaf NLSN	25	3	23	25	25	0	0	22
42	Voorbereidingskrediet febriek Zuid II	150	114	36	0	27	0	0	9
43	Voorbereidingskrediet Oosterdalfsen II	350	432	-82	275	29	0	0	164
44	Voorbereidingskrediet locatie Kiezebrink	150	138	12	75	0	0	0	87
45	Voorbereidingskrediet Oosterbouwlanden	50	20	30	275	0	0	0	305
46	Voorbereidingskrediet locatie bibliotheek	60	68	-8	20	2	0	0	10
47	Voorbereidingskrediet 't Gruthuske	0	88	-88	100	0	0	0	12
48	Voorbereidingskrediet De Koele 2 Hoonhorst	154	114	40	0	16	0	0	24
49	Voorbereidingskrediet Waterinkweg Lemelerveld	157	164	-7	175	2	0	0	166
50	Voorbereidingskrediet Achter de Molen Hoonhorst	20	54	-34	0	0	0	0	-35
51	Voorbereidingskrediet locatie Vitens	50	10	40	0	1	0	0	40
52	Krediet noodlokale Polhaar	0	0	0	300	0	0	0	300
53	Startersleningen			0	500	0	0	0	500
54	Verledden armaturen			0	123	0	0	0	123
55	Verledden lichtmasten			0	142	0	0	0	142
		4.879	3.026	1.852	10.445	986	0	0	11.311

1. Strategische aankopen

Het budget is bestemd voor strategische aankopen. Op dit moment is jaarlijks € 2 mln. beschikbaar om adequaat op marktontwikkelingen te reageren en strategische posities in te kunnen nemen. In het najaar gaan we in elk geval daarvoor één perceel aankopen.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Ja.

2. Witte Villa magazijn

Er is in totaal een krediet van € 150.000 aangevraagd voor realisatie van een aanbouw en portaal. De aanbouw is gereed en het portaal wordt gerealiseerd in het najaar van 2023. Eindoplevering vindt plaats in 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Nee.

3. Vervanging audiovisuele apparatuur 2023

Dit is een uitvloeisel van het programma Goed Goan. Voor een volledig overzicht van de gevolgen (waaronder investering in audio-/videoapparatuur) is het nu helaas nog te vroeg. De verwachting is dat hier in 2024 uitvoering aan wordt gegeven.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

4. Vervanging meubilair

De uitvoering van het nieuwe kantoor / werkplekconcept vindt plaats vanaf 2023. De oplevering van het onderzoek naar hybride werken en ander gebruik van het gemeentehuis is wat vertraagd. We spreiden de vervanging van het meubilair uit om hierop aan te sluiten en verwachten hier in 2024 gevolg aan te geven.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

5. Kantoor/werkplek concept

De oplevering van het onderzoek naar hybride werken en ander gebruik van het gemeentehuis is wat vertraagd. De uitvoering van het nieuwe kantoor / werkplekconcept vindt plaats vanaf 2023.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

6. Investeringen in de kazerne en werf Lemelerveld

De verduurzaming van dit gebouw bestond uit het aanbrengen van dakbedekking met geïntegreerde zonnepanelen. Dit systeem blijkt niet meer op de markt te zijn. Er is opnieuw onderzoek gedaan naar de draagkracht van de dakconstructie en daaruit is gebleken dat het dak met enkele constructieve aanpassingen toch kan worden voorzien van zonnepanelen. De consequenties van deze nieuwe uitgangspositie wordt de komende periode verder uitgezocht.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

7. Investeringen in de kazerne en werf Nieuwleusen

De verduurzaming bestaat uit drie grote brokken: vervangen dakplaten, realisatie houtsnipperkachel en aanbrengen zonnepanelen. De prioriteit lag op het vervangen van de dakplaten zodat het gebouw duurzaam waterdicht wordt gemaakt en geschikt is om zonnepanelen te kunnen aanbrengen. De inschrijving voor het vervangen van de dakplaten viel veel hoger uit dan geraamd. Daarnaast zijn meer kosten gemaakt in de voorbereidingsfase en moeten meer kosten worden gemaakt voor constructieve aanpassingen aan de dakconstructie dan was voorzien. De inzet is dat de dakplaten in het najaar van 2023 worden vervangen. Vervolgens wordt de realisatie van de houtsnipperkachel en zonnepanelen verder uitgewerkt en aanbesteed in het najaar en winter van 2023.

Voor de extra kosten wordt het krediet verhoogd met € 100.000 vanuit het budget voor verduurzamen gemeentelijke gebouwen; hiervoor is € 210.000 beschikbaar.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

8. Regiodeal project Klimaatwinkelstraat

Het gemeentelijke krediet voor de uitvoering van de Klimaatwinkelstraat is in mei 2023 door uw raad beschikbaar gesteld. De uitvoering van het project start in kwartaal drie 2023 en zal ruim een jaar in beslag nemen. Er wordt dan gestart met de noodzakelijke aanpassing/vernieuwing van de nutsvoorzieningen. In kwartaal vier 2023 volgt de inrichting van het gebied.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

9. Centrum arrangement Dalfsen

Het centrumarrangement betreft een provinciale subsidiebeschikking van € 100.000 voor het centrum van Dalfsen op basis van 50% cofinanciering door de gemeente (vanuit het centrumplan Dalfsen) In totaal is er daarmee voor het centrumarrangement € 200.000 beschikbaar. De looptijd van het centrumarrangement is tot eind 2023.

Het centrumarrangement kent de volgende onderdelen:

A. Adviesrapport: vanuit retail: aanbevelingen over hoe en welke winkels uit de aanloopstraten te verplaatsen naar het kernwinkelgebied, en de effecten hiervan voor de vitaliteit van het winkelcentrum in zijn geheel. Dit op basis van de 4 scenario's van het Centrumplan.

Dit spoor loopt in het verlengde van de detailhandelsstructuurvisie.

B. Ontwikkelstrategie: van retail op basis van het advies over hoe te komen tot concrete herontwikkeling en een inventarisatie van geschatte kosten, baten en risico's hiervan.

Dit spoor loopt in het verlengde van de detailhandelsstructuurvisie.

C. Haalbaarheidsonderzoek: naar en ondergrondse (coöperatieve) parkeergarage direct nabij het kernwinkelgebied. Ook in relatie tot initiatieven voor appartementen boven winkels kunnen realiseren en renovatie of nieuwbouw van winkelpanden.

In kader van het klimaatwinkelstraat is in april 2023 het uitgevoerde bovengrondse parkeeronderzoek

behandeld. Op basis van de bezettingsgraad is er voldoende mogelijkheid tot parkeren. Een gemeentelijk onderzoek naar ondergronds parkeren is daarom niet meer opportuun.

D. Investeren in concrete transformatie: verplaatsing winkel en herontwikkeling naar wonen en parkeren. Dit spoor is bij het ontbreken van harde plannen (in uitvoeringsfase) nog niet aangewend.

Van het beschikbare budget is € 76.000 aan kosten (28k) en verplichtingen (46k) aangegaan.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Nee

10. Licht en donkerte aanschaf masten

Zie toelichting onder 11."Licht + donkerte armaturen"

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

11. Licht en donkerte armaturen

Er zijn nog z'n 2.000 lichtbronnen die vervangen worden door Led (bronnen of armaturen). De verwachting is dat in 2023 25% van de nog te vervangen lichtbronnen areaal van Led is voorzien. Dit bespaart op de energie, op basis van de huidige energieprijzen, ongeveer € 12.000 aan kosten. Het vervangen van de lichtarmaturen voor Led gaat in 2024 verder.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

12. Meldsysteem gladheidsbestrijding

Gladheid meldsysteem is in 2022 geplaatst. Het systeem is getest en beoordeeld in het winterseizoen 2022/2023. De uitkomst is dat er nog een aanpassing nodig is en deze vindt plaats voor het eind van 2023.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: ja

13. Aansluiting N348 Lemelerveld

De werkzaamheden rondom Lemelerveld aan de N348 zijn door de provincie uitgevoerd. Met de provincie is een afspraak gemaakt dat de gemeente 1/3 deel meebetaald, met een maximum van € 1,5 miljoen. Het werk is wel uitgevoerd, maar nog niet volledig met de provincie verrekend. Hierover zijn we met de provincie in gesprek. Naar verwachting wordt het eind 2023 verrekend en kan dit project worden afgerond.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Ja.

14. Fietsroute Zwolle - Dalfsen

De 1^e fase van de fietsroute Zwolle – Dalfsen is al uitgevoerd. Begin 2021 is de verdere aankleding van de route uitgevoerd, waaronder het aanbrengen van een leunhek bij de fietsopstelplaats en fietsreparatiepunten. De provincie is op dit moment bezig om voor de bewegwijzering van snelfietsroutes standaarden te ontwikkelen inclusief fietslogo's. Zodra de standaarden klaar zijn, worden ze op de route toegepast en wordt de fietsroute helemaal afgemaakt (binnen het bestaande budget). Voor de uitvoering heeft de provincie € 375.000 subsidie beschikbaar gesteld, waarvan we tot nu toe een voorschot van € 327.000 hebben gekregen. Zodra alles is uitgevoerd wordt het overige deel van max.€ 48.000 met de provincie verrekend.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Ja

15. Kanaalpark fase 1

De uitwerking van de Kanaalvisie "De blik op het kanaal van Lemelerveld" gaat gestaag door. Meerdere onderdelen zijn al afgerond. Een volgende fase is omgeving 'de Kerkenhoek'. Een werkgroep onder leiding van betrokken inwoners en Het Oversticht is bezig met uitwerking van ideeën. Als de plannen voldoende voorbereid zijn, wordt dit in een apart voorstel voorgelegd, inclusief de vraag om toekenning van het benodigde krediet voor de uitvoering. Dit kan nog wel even duren, omdat de uitwerking nauw samenhangt met de visie op de huisvesting van de basisscholen in Lemelerveld.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

16. GVVP 2022

Bestemd voor planvorming en -voorbereiding van projecten en voor uitvoering van kleinschalige infrastructurele maatregelen uit het uitvoeringsprogramma Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Binnen het uitvoeringsprogramma wordt geïnvesteerd in verkeersonderzoek, tellingen, o.a. voor de ontsluitingsstructuur van de kern Dalfsen (oostzijde), aanpassen onveilige punten en maatregelen Oosteinde te Nieuwleusen. In 2022 is het onderzoek naar de Rondweg uitgevoerd, waarbij inzichtelijk is gemaakt hoeveel doorgaand verkeer gebruik maakt van de Rondweg. Het Oosteinde heeft een herinrichting ondergaan in het kader van 30/60-weg.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Ja.

17. Opzetstrooiers

De opzetstrooiers zijn voor de twee vrachtwagen die in eerste instantie in 2023 werden geleverd. Na gunning voor het leveren van de vrachtwagens wordt de aanbesteding voor de opzetstrooiers opgezet. Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. De verwachte levering is in Q3 van 2024 (zie ook 19).

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

18. Sneeuwploegen

De sneeuwploegen zijn voor de twee vrachtwagen die in eerste instantie in 2023 werden geleverd. Na gunning voor het leveren van de vrachtwagens wordt de aanbesteding voor de sneeuwploegen opgezet. Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Verwachte levering is in Q3 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

19. Vrachtauto Scania BZ-VS-17

Marktverkenning is afgerond. Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. De Europese aanbesteding wordt in Q3 uitgevoerd met als doel om in Q4 opdracht te verstrekken. De planning is dat de vrachtwagen in Q3 van 2024 geleverd worden.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

20. GVVP 2023

Bestemd voor planvorming en -voorbereiding van projecten en voor uitvoering van kleinschalige infrastructurele maatregelen uit de uitvoeringsprogramma Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Binnen het uitvoeringsprogramma wordt geïnvesteerd in verkeersonderzoek, tellingen etc. In 2023 wordt het onveiligheidspunt op de Ruigedoorstraat in Dalfsen opgepakt. Daarnaast het opstellen van de visie op de ontsluiting voor Nieuwleusen inclusief Backxlaan uitgevoerd. Deze werkzaamheden zullen verder lopen in 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

21. Sneeuwploegen B1, B2 en B7

Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Aanbesteding gaat plaatsvinden in Q4 van 2023. Levering wordt verwacht in Q3 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

22. Aanhangerstrooier B6

Door technische problemen is levering van de aanhangerstrooier 50/50 nog niet mogelijk. De verwachting is dat het probleem in 2024 opgelost is. De verwachte levering van de aanhangerstrooier is in Q3 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

23. Uitvoeringsprogramma Fiets 2021

In het uitvoeringsprogramma fiets worden projecten uitgevoerd uit de fietsvisie die in 2020 door u is vastgesteld. In 2021 zijn twee onderdelen van (snel-)fietsroute tussen Dalfsen en Ommen uitgevoerd.

Het eerste onderdeel is de Mennistensteeg; deze fietsroute is uitgevoerd passend bij het gedeelte tussen Zwolle en Dalfsen. Als tweede onderdeel is een nieuw fietspad aangelegd tussen de Stokte en de nieuwe fietstunnel onder de Hessenweg (N340) bij Oudleusen aansluiting Dennenkamp. Daarnaast moet de grondoverdracht nog formeel worden geregeld.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

24. Uitvoeringsprogramma Fiets 2022

In het uitvoeringsprogramma fiets worden projecten uitgevoerd uit de fietsvisie die in 2020 door u is vastgesteld. Het eerste onderdeel is de route door Dalfsen heen, vanaf de fietsopstelplaats langs de Ankummer Es richting de Langkamp. Het tweede onderdeel is de Parallelstraat in Oudleusen. Het stuk vanaf de nieuwe fietstunnel Dennenkamp wordt als fietsstraat heringericht. Voor beide onderdelen is bij de provincie subsidie aangevraagd en dit is inmiddels toegekend. Beide projecten zijn aanbesteed en gaan eind 2023/begin 2024 in uitvoering en medio 2024 zijn beide projecten afgerond.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

25. Uitvoeringsprogramma Fiets 2023

In het uitvoeringsprogramma fiets worden projecten uitgevoerd uit de fietsvisie die in 2020 door u is vastgesteld.

Een van de onderdelen van dit Uitvoeringsprogramma zal zijn een aanpassingsonderzoek naar mogelijke herinrichting als fietsstraat van de Welsummerweg. In 2023 worden de eerste schetsontwerpen en voorbereidingen getroffen. In 2024 volgt het participatieproces plaats en wordt het ontwerp afgerond, waarna aanbesteding plaats vindt.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

26. Vervanging sportvelden 2023 Nieuwleusen

Op de sportparken in Nieuwleusen worden twee kunstgrasvelden vervangen en één nieuwe aangelegd. De werkzaamheden worden afgerond in Q3 2023. De formele oplevering (inclusief nazorg) staat gepland in Q1 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

27. Verduurzaming zwembad Gerner

De aanbestedingsprocedure voor deze werkzaamheden loopt in combinatie met zwembad De Meule. Alles is erop gericht om de nieuwe installaties voor het nieuwe zwemseizoen van 2024 operationeel te hebben. Risico's hierin zijn de huidige marktomstandigheden in de installatiebranche zoals lange levertijden op warmtepompen en volle orderportefeuilles.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

28. Verduurzaming zwembad de Meule

De aanbestedingsprocedure voor deze werkzaamheden loopt in combinatie met zwembad Gerner. Alles is erop gericht om de nieuwe installaties voor het nieuwe zwemseizoen van 2024 operationeel te hebben. Risico's hierin zijn de huidige marktomstandigheden in de installatiebranche zoals lange levertijden op warmtepompen en volle orderportefeuilles.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

29. Vervanging sportvelden 2023 Lemelerveld

Op het sportpark in Lemelerveld wordt het kunstgrasveld vervangen. De werkzaamheden worden afgerond in Q3 2023. De formele oplevering (inclusief nazorg) is gepland in Q1 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

30. Ford Transit 5-VZK-85 vervanging

Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Aanbesteding start in Q4 van 2023. Verwachte levering is in Q3 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

31. Ford Transit 5-VZK-86 vervanging

Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Aanbesteding start in Q4 van 2023. Verwachte levering is in Q3 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

32. Ford Transit buddelcam 5-VZK-87

Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Aanbesteding start in Q4 van 2023. Verwachte levering is in Q3 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

33. Vrachtauto Scania BZ-FL-42 vervanging

Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Marktverkenning is afgerond. De Europese aanbesteding wordt in Q3 uitgevoerd met als doel om in Q4 opdracht te verstrekken. De planning is dat de vrachtwagen in Q3 van 2024 geleverd gaat worden.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

34. Ford bus met kraan VK-888-R

Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Aanbesteding start in Q4 van 2023. Verwachte levering is in Q3 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

35. Bus elektrisch Goupil 98-NNJ-9

Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Marktverkenning is uitgevoerd. Het blijkt dat het investeringsbedrag onvoldoende is. De verwachting is dat er € 50.000 nodig is voor de aanschaf. Dit levert een tekort op van € 7.000. Aanbesteding wordt gestart in Q3 van 2023 en verwachte levering is pas in Q2 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

36. Klepelmaaier B1 hagenklepel

Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Aanbesteding start in Q4 van 2023. Verwachte levering is in Q3 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

37. Mitsubishi Fuso met kraan VB-361-H

Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Aanbesteding start in Q4 van 2023. Verwachte levering is in Q3 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

38. Traktor John Deere 6120

Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Aanbesteding start in Q4 2023. Verwachte levering is in Q3 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

39. Zuigwagen B1

Zuigwagen is aangeschaft in Q2 2023. De aanschafkosten bedragen € 76.000.

Krediet afsluiten op 31 december 2023: Ja.

40. Renault Master 30-VKX-7

Door personele onderbezetting en langere levertijden is de procedure vertraagd. Aanbesteding start in Q4 van 2023. Verwachte levering is in Q3 van 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

41. Voorbereidingskrediet uitbreiding begraafplaats Nieuwleusen

Er wordt in 2023/2024 een visie ontwikkeld voor het begraven in de gemeente Dalfsen. Deze visie gaat in op o.a. begraafcapaciteit, inbreidings-/uitbreidingsmogelijkheden, toekomstige ontwikkelingen. Vervolgens wordt de invloed bepaald van de eisen die deze visie stelt aan de ontwikkelingen die op dit moment spelen op de gemeentelijke begraafplaatsen.

Aandachtspunten hierbij zijn zaken die nu al spelen:

- De inrichting van de huidige begraafplaats Welsum en de huidige gebouwen (columbarium en beheerdersgebouw) en entree.
- Het ontwerp voor de uitbreiding van begraafplaats Nieuwleusen.

De werkzaamheden worden in 2024 afgerond.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

42. Voorbereidingskrediet fabriek Zuid II

Het bestemmingsplan 't Fabriek Zuid II is in maart 2023 door uw raad vastgesteld, evenals de grondexploitatie. Inmiddels is het bestemmingsplan onherroepelijk. In het najaar 2023 wordt gestart om plangebied bouwrijp te maken. Tevens zal de toewijzing van de kavels plaatsvinden. De nutsvoorzieningen worden begin 2024 aangelegd. Eind april 2024 is het plangebied ook woonrijp gemaakt.

Er is in totaal een voorbereidingskrediet van € 150.000 aangevraagd voor de locatie 't Fabriek Zuid II. Dit budget is al grotendeels ingezet voor noodzakelijke onderzoeken en de interne uren voor het opstellen van het bestemmings- en inrichtingsplan. Er resteert geen restant van het voorbereidingskrediet. De gemaakte kosten in 2023 komen ten laste van de grondexploitatie 't Fabriek Zuid II. Dit geldt ook voor kosten als het bouw- en woonrijp maken.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Ja

43 Oosterdalfsen Noord

In het najaar van 2023 wordt met de raad gesproken over de verkeersafwikkeling van de omliggende wegen en het aangepaste stedenbouwkundig plan (extra sociale woningbouw) Oosterdalfsen Noord. De gemaakte kosten in het afgelopen jaar hebben met name betrekking op de plannen die hiervoor zijn opgesteld. Voor nu is de verwachting dat het huidige saldo van het krediet voldoende is voor de op dit moment te verwachten werkzaamheden. Zoals het nu lijkt zal in het tweede halfjaar van 2024 gestart kunnen worden met het bouwrijp maken van het gebied.

Krediet afsluiten er 31 december 2023: Nee.

44. Voorbereidingskrediet locatie Kiezebrink

In verband met prioritering van projecten is dit project nog niet verder opgepakt. In het najaar van 2023 zal, naar verwachting, het participatietraject nadere invulling krijgen op grond van de programma- en stedenbouwkundige mogelijkheden en het concept participatieplan die in het voortraject zijn opgesteld. Hierna kan in 2024 de RO-procedure verder worden opgestart.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Nee

45. Voorbereidingskrediet Oosterbouwlonden

Vanuit het voorbereidingskrediet Oosterbouwlonden zijn de eerste woningen aan De Wieken eind 2022 en begin 2023 opgeleverd. Om de ontwikkeling van het totale gebied de komende jaren verder te brengen zijn we momenteel in gesprek met meerdere stakeholders. We verwachten in de tweede helft van 2024 hier meer over te kunnen melden. Een van de opties die ook wordt onderzocht is de realisatie van flexwoningen.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Nee

46. Voorbereidingskrediet locatie bibliotheek

Het bestemmingsplan heeft als ontwerp ter inzage gelegen. Hierop zijn geen zienswijzen ingediend. Er wordt toegewerkt naar vaststelling door de gemeenteraad in het najaar van 2023. Wel dient er eerst nog een anterieure overeenkomst tussen partijen te worden opgesteld, waarin ook afspraken over verkoop van de grond worden meegenomen.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Nee

47. Voorbereidingskrediet 't Gruthuuske

Zoals aangegeven bij de 1e bestuursrapportage 2023 gaat Woonstichting Vechthorst op deze locatie een appartementengebouw met maximaal 25 (zorg-) woningen realiseren. Voor de overdracht van de, voor de realisatie eveneens benodigde kantoorlocatie, zijn de gesprekken tussen de stakeholders nog gaande. De gemeente heeft in de voorbereiding naar het nog vast te stellen verzamelplan Kernen 2022 kosten gemaakt. De planvoorbereiding vergt meer tijd dan verwacht. Door de gemaakte voorbereidingskosten bedraagt het restant ca. € 12.000. De verwachting is dat dit voor het resterende deel van lopend jaar voldoende zal zijn.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Nee

48. Voorbereidingskrediet De Koele 2 Hoonhorst

We verwachten dat het bestemmingsplan De Koele II begin 2024 wordt vastgesteld. De gemaakte kosten in het afgelopen jaar zijn o.a. de onderzoekskosten en de kosten voor opstellen van genoemde plannen. Op dit moment resteert er nog een positief saldo, welke voldoende wordt geacht voor de nog te verwachten werkzaamheden van het lopend jaar. In het tweede halfjaar van 2024 zal naar verwachting gestart kunnen worden met bouwrijp maken van dit gebied.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

49. Voorbereidingskrediet Waterinkweg Lemelerveld

In september 2023 wordt met de raad gesproken over het stedenbouwkundig plan Waterinkweg. Als dit dan wordt vastgesteld, zal vervolgens een bestemmingsplan in procedure gebracht worden, dat hierop is gebaseerd. De verwachting is dat dit bestemmingsplan Waterinkweg daarna begin 2024 wordt vastgesteld, waarna in het tweede halfjaar naar verwachting met het bouwrijp maken van dit gebied kan worden gestart.

De gemaakte kosten in het afgelopen jaar zijn o.a. onderzoekskosten en kosten voor het opstellen van genoemde plannen. Met de voor het lopend jaar te voorziene werkzaamheden wordt ingeschat dat het saldo van het krediet voldoende zal zijn.

Krediet afsluiten per 31 december 2023: Nee.

50. Voorbereidingskrediet Achter de Molen Hoonhorst

Wij hebben u eerder gemeld dat we de verwachting hadden dat er eind 2023 wel meer duidelijkheid gegeven kon worden over de status van dit project. Een project waarbij de gemeentelijke grondposities (bibliotheek en sportzaal) ingebracht zouden worden in de invulling van deze locatie door een projectontwikkelaar. Helaas kunnen wij die duidelijkheid nog niet geven. Gelet op prioritering van de grotere woningbouwgebieden hebben we de ontwikkeling van het bestemmingsplan de Koele II prioriteit gegeven boven deze (kleinere) locatie. De te doorlopen bestemmingsplanprocedure voor de Koele II is momenteel in een vergevorderd stadium, waarbij we voorzien dat de dit uitbreidingsgebied in de tweede helft van 2024 bouwrijp gemaakt kan worden.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Nee

51. Voorbereidingskrediet locatie Vitens

De locatie is in de achterliggende paar jaar nog niet in ontwikkeling genomen. Wel staat deze ontwikkeling op de lijst met projecten die de komende jaren moeten worden uitgevoerd, waarbij de aanvankelijke planning zou starten in het tweede halfjaar van 2023 met een doorloop naar het eerste halfjaar 2024. Gelet op prioritering van de grotere woningbouwgebieden is de verwachting dat (her-)ontwikkeling van deze locatie in de loop van 2024 wordt opgestart. Voor dit jaar is het openstaande krediet van circa € 40.000 vooralsnog voldoende.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Nee.

52. Krediet noodlokalen Polhaar

Zoals aangegeven in de 1e bestuursrapportage is in verband met groei van het aantal leerlingen bij de Polhaar behoefte aan extra ruimte, waarbij voor dit moment met een tijdelijke voorziening voor De Polhaar kan worden volstaan. Voor deze noodlokalen is een krediet benodigd van € 300.000. Inmiddels heeft realisatie plaatsgevonden. Financiële afwikkeling vindt in het najaar van 2023 plaats.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Ja.

53. Startersleningen

Om in te kunnen blijven spelen op de behoefte van startersleningen is bij de 1e bestuursrapportage 2023 het budget verhoogd met € 500.000. Op basis van de huidige (22 toewijzingen over 2023 tot nu toe) en de te verwachte aanvragen lijkt dit vooralsnog voldoende om te voorzien in de vraag. Deze aanpassing is budgetneutraal omdat het geld dat wordt uitgeleend via de SvN weer terugkomt bij de gemeente (revolverend fonds). De laatste storting was in 2018.

Krediet afsluiten per 31 december 2023 : Nee.

54. Verledden armaturen

Zie 11 onder Donkerder en licht

55. Verledden lichtmasten

Zie 11 onder Donkerder en licht.

Financiële samenvatting

Incidentele financiële afwijkingen 2023

Bedragen in euro's; waarbij (-) is een nadeel

Beleids - veld	Omschrijving	BN	I/S	Mutatie Lasten	Mutatie Baten	Mutatie Reserves	Saldo
1.1	Energie gemeentelijke gebouwen		I	-400.000			-400.000
1.1	CAO-ontwikkelingen 2023 (vrijval stelpost)		I	215.000			215.000
1.1	Inzet stelpost inflatie		I	600.000			600.000
1.1	Inzet stelpost omvoorzien		I	40.000			40.000
1.2	Algemene uitkering - meicirculaire		S		733.000		733.000
1.4	Kosten accountant		I	-28.000			-28.000
1.5	iBurgerzaken		I	-17.000			-17.000
1.5	Verkiezingen		I/S	-60.000			-60.000
1.7	Kindercentrum de Driehoek		I	-40.000			-40.000
	Totaal programma 1			310.000	733.000	0	1.043.000
nvt							0
	Totaal programma 2			0	0	0	0
3.1	Onderhoud materieel		I	-55.000			-55.000
3.2	Wegenonderhoud		S	-92.000			-92.000
3.2	Gladheidsbestrijding		S	-30.000			-30.000
	Totaal programma 3			-177.000	0	0	-177.000
n.v.t.					0		0
	Totaal programma 4			0	0	0	0
5.1	Subsidie bibliotheken		I	-35.000			-35.000
5.1	Kulturhusen		I	-28.000			-28.000
5.3	Basisonderwijs		S	-14.000			-14.000
5.3	Huisvesting basisonderwijs		S	-6.000			-6.000
5.3	Huisvesting basisonderwijs, Vilsteren Oekraïne		I	-8.000			-8.000
5.3	Pilot jongerwerk in de school, onderwijs		I	-80.000			-80.000
5.3	Taal voor ontheemden Oekraïne		I	-38.000			-38.000
5.3	Voorschoolse educatie ontheemde peuters	ja	I	-63.000	63.000		0
5.4	Verkenning ontwikkeling haven		I	-30.000			-30.000
5.5	GALA SPUK effect meicirculaire		S	54.000			54.000
5.5	GALA SPUK	ja	I/S	-177.500	177.500		0
5.5	Noodketel zwembad De Meule		I	-40.000			-40.000
	Totaal programma 5			-465.500	240.500	0	-225.000
6.1	Taskforce energiearmoede	ja	I	-37.000	37.000		0
6.1	PW inkomen		I	-130.000			-130.000
6.1	Bijzondere bijstand		I	-92.000			-92.000
6.1	Energietoeslag	ja	I	-820.000	820.000		0
6.1	Kindregeling		I	15.000			15.000
6.1	Tegemoetkoming arbeidongeschikten		S	17.000			17.000
6.1	Applicatiebeheer		I	82.000			82.000
6.2	Statushouders	ja	I	-65.000	65.000		0
	Totaal programma 6			-993.000	885.000	0	-108.000

Beleids - veld	Omschrijving	BN		Mutatie Lasten	Mutatie Baten	Mutatie Reserves	Saldo
7.3	Begeleide participatie		S	-53.000			-53.000
7.3	WSW en beschut werk		I	-258.000			-258.000
7.4	Subsidie SAAM en de Kern		S	-47.000			-47.000
7.4	GALA SPUK	ja	I/S	-129.400	129.400		
7.5	Preventie GGD		S	-83.000			-83.000
7.5	GALA SPUK	ja	I/S	-165.900	165.900		0
7.6	Pilot beschermd thuis		I	40.000			40.000
7.6	WMO maatwerkvoorzieningen		I	-154.000			-154.000
	Totaal programma 7			-850.300	295.300	0	-555.000
8.1	Mutatie voorziening afval agv CAO	ja	I	12.000	-12.000		0
8.3	Nationaal isolatie programma	ja	S	-295.000	295.000		0
8.5	Mutatie voorziening riolering agv CAO	ja	I	25.000	-25.000		0
	Totaal programma 8			-258.000	258.000	0	0
nvt							0
	Totaal programma 9			0	0	0	0
	Totaal aanpassingen 2e bestuursrapportage 2023			-2.433.800	2.411.800	0	-22.000

BN = budgetneutraal (incl mutaties over programma's heen)

I = incidenteel

S = structureel (zie ook Begroting 2024-2027)

Technische financiële afwijkingen 2023

Bedragen in euro's; waarbij (-) is een nadeel

Beleids- veld	Taakveld en Omschrijving	Mutatie Lasten	Mutatie Baten	Mutatie Reserves	Saldo
	Programma 1. Bestuur, Ondersteuning en Alg dekk.				
1.1	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	1.732.071			1.732.071
1.4	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-22.000			-22.000
1.5	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-91.500			-91.500
1.6	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-607.200			-607.200
1.7	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-19.200			-19.200
	Totaal programma 1. Bestuur	992.171	0	0	992.171
	Programma 2. Openbare orde en veiligheid				
2.1	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-46.000			-46.000
	Totaal programma 2. Openbare orde en veiligheid	-46.000	0	0	-46.000
	Programma 3. Beheer openbare ruimte				
3.1	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-77.500			-77.500
3.2	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-172.816			-172.816
	Totaal programma 3. Beheer openbare ruimte	-250.316	0	0	-250.316
	Programma 4. Economische zaken				
4.1	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-16.200			-16.200
	Totaal programma 4. Economische zaken	-16.200	0	0	-16.200
	Programma 5. Onderwijs en vrije tijd				
5.1	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-66.700			-66.700
5.3	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-31.700			-31.700
5.5	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-33.700			-33.700
	Totaal programma 5. Onderwijs en vrije tijd	-132.100	0	0	-132.100
	Programma 6. Inkomensondersteuning				
6.1	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-92.639			-92.639
	Totaal programma 6. Inkomensondersteuning	-92.639	0	0	-92.639
	Programma 7. Sociaal Domein				
7.1	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-39.300			-39.300
7.2	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-106.466			-106.466
7.3	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-57.200			-57.200
7.4	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-12.500			-12.500
7.6	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-12.100			-12.100
	Totaal programma 7. Sociaal Domein	-227.566	0	0	-227.566
	Programma 8. Duurzaamheid en milieu				
8.2	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-15.800			-15.800
8.3	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-58.650			-58.650
8.4	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-15.400			-15.400
	Totaal programma 8. Duurzaamheid en milieu	-89.850	0	0	-89.850
	Programma 9. Ruimtelijke ontwikkeling en VHV				
9.3	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-61.000			-61.000
9.4	1. Herschikking salarisgelateerde budgetten	-76.500			-76.500
	Totaal programma 9. Ruimtelijke ontwikkeling en VHV	-137.500	0	0	-137.500
	Totaal aanpassingen tweede bestuursrapportage 2023	0	0	0	0

Effecten voor de begroting 2023

Bedragen in euro's, waarbij -/- een nadeel is.

A.	Stand begrotingssaldo 2023	
	Stand begroting (incl begr wijz tm juli 2023)	-2.124.286
	Mutaties Meicirculaire 2023 (is onderdeel 2e berap)	0
	Stand begroting 2023 VOOR 2e bestuursrapportage 2023	-2.124.286
	Totaal budgetaanpassingen 2e bestuursrapportage 2023	-22.000
	Stand NA tweede bestuursrapportage 2023	-2.146.286
B.	Post onvoorzien	
	Stand 1 januari 2023	58.000
	af: inzet huur noodketel zwembad	-40.000
	Stand post onvoorzien NA 2e bestuursrapportage 2023	18.000